NALEŻYTOSC POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. WYDANIE II.

Rok X. Kraków, poniedziałek 2 maja 1927 Nr. 112

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Telefon 279. — Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 400.630. Nakładem Spółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK". Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji. Komunikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione. Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe.

Cena numeru 20 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 5'00 kwart. Zł. 15'00
w Krakowie z odnoszen. do domu „ „ 5'20 „ „ 15'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 5'60 „ „ 16'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 9'00 „ „ 27'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'15, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 0'20, nadesłane Zł. 0'60, wiersz milim. 1-szp. w tekście Zł. 0'85, wiersz milim. 1-szp. na 1-ej stronie Zł. 1'—, gratulacje Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagranicz. o 100% drożsże.

B. minister Skrzyński o nacjonaliźmie i internacjonaliźmie

W instytucie Carnegiego w Paryżu odbył się onegdaj — jak już donieśliśmy — odczyt b. ministra spraw zagranicznych Al. Skrzyńskiego o nacjonaliźmie i internacjonaliźmie. Zebraniu przewodniczył b. minister spraw zagranicznych Grecji Politis, który w zagajeniu przedstawił b. ministra Skrzyńskiego, jako najlepszego działacza na terenie dyplomacji międzynarodowej, dobrego Europejczyka, który umiał doprowadzić w łonie Ligi Narodów do całkowitej sympatji dla Polski, wprowadzając kwestję polską do szeregu wielkich zagadnień międzynarodowych.

Minister Skrzyński, wyraziwszy zadowolenie z tego powodu, iż może przemawiać przed doborową publicznością w instytucie Carnegiego, przystąpił do przedmiotu wykładu, przedstawiając nacjonalizm, jako czynnik, który po wojnie zmienił swe oblicze. Sojusznicy zwyciężyli w imię zasady narodowościowej. Jednakże skrajny nacjonalizm styka się z internacjonalizmem, czego przykładem jest akcja Moskwy w Chinach. Lenin w r. 1920 na kongresie narodów azjatyckich rzucił w imię internacjonalizmu hasło oswobodzenia tych narodów. Rozmaite narody pojmują różnie najprostsze wyrazy, wskutek czego ludność tak często przelewała krew dla jednego słowa. Naród nie jest tylko zbiorowiskiem ludzi jednej rasy, religji i jednego języka, lecz przedewszystkiem duchową całością i łącznością, opartą o wspólną tradycję i wolę bytu.

Nacjonalizm, miłość ojczyzny, posunięcie do ostateczności, stają się narodowym egoizmem, miłością źle zrozumianą i wówczas nagromadza ją w atmosferze międzynarodowej przepełniony elektrycznością fluid.

Dobrze zrozumiały nacjonalizm dopełni się internacjonalizmem, służąc jednocześnie interesom ojczyzny i całej ludzkości. Gdyby narody pojmowały w tym sensie nacjonalizm i internacjonalizm, to atmosfera międzynarodowa byłaby mniej naprężona. Narody, które przestają służyć sprawie międzynarodowej, skazane są na zagładę.

Mówca kończy odczyt uznaniem dla Ligi Narodów i umów locarneńskich, których formuła powinna rozciągnąć się na całość międzynarodowych stosunków. Inaczej bowiem uniemożliwą będzie rzeczą uniknąć niebezpieczeństw, zagrażających kulturze i cywilizacji. Pojęcie ojczyzny nie powinno być zamknięte w żelaznej skorupie, lecz oprawne, jak relikwie, w przeźroczystych szkatułach.

O szybsze tempo realizacji pożyczki zagranicznej

Niemiecki przedstawiciel Dillona chciałby rozbicia rokowań o pożyczkę amerykańską.

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa. 30. 4. Sin. W związku z ostatnią konferencją marszałka Piłsudskiego z wicepremierem Bartlem — o której już wczoraj donieśliśmy — podają, że dotyczyła ona definitywnego ustalenia propozycyj rządu polskiego w sprawach pożyczkowych. Przyjęty został za podstawę do dalszych pertraktacyj pogląd premjera Piłsudskiego. W kołach finansowych uważają, że pogląd marszałka Piłsudskiego możliwy jest do przyjęcia przez bankierów amerykańskich, co niewątpliwie wpłynąć winno na przyspieszenie tempa realizacji pożyczki.

* * *

Warszawa. 30. 4. Sin. Z Berlina donoszą, że w tamtejszych kołach bankowych z żywem zainteresowaniem śledzą przebieg pertraktacyj o pożyczkę amerykańską dla Polski. Berliński przedstawiciel domu bankowego Dillon, Read et Co, Eberstadt, twierdzi kategorycznie, że rokowania będą rozbite i że rząd polski będzie zmuszony wszcząć pertraktacje z grupą Dillona.

Sesja sejmowa zwołana będzie najwcześniej z końcem bm.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. 30. 4. Sin. Z pewnych źródeł donoszą, że sprawa ewentualnego zwołania sesji sejmowej rozstrzygnięta będzie przez premjera między 10 a 15 maja. O ile więc Sejm będzie zwołany, nie nastąpi to wcześniej, jak z końcem maja.

Jadą, ale zastrzegają się!

Skład delegacji sowieckiej na konferencję gospodarczą w Genewie.

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Berlin, 30 4 (T) „Izwiestja" zaznacza, iż decyzja rządu sowieckiego uczestniczenia w konferencji gospodarczej w Genewie nie oznacza bynajmniej jakoby sowiety żywiły jakiekolwiek optymistyczne nadzieje w stosunku do tej konferencji. Udział Sowietów w tej konferencji nie powinien być tłómaczony jako możliwość wprowadzenia jakichkolwiek zmian do systemu monopolu handlu zagranicznego. Sowiety pragną rozwoju swoich stosunków ekonomicznych z innemi krajami, jednakże pod warunkiem zachowania swojego systemu monopolu zagranicznego handlu.

* * *

Berlin, 30 4. (T) „Vosissche Zeitung" donosi z Moskwy, że sowiety zdecydowały się ostatecznie wziąć udział w międzynarodowej konferencji gospodarczej w Genewie, i to nietylko w charakterze obserwatora, lecz aktywnego uczestnika. Delegacji rosyjskiej nie będzie przewodniczył Litwinow, gdyż będzie ona miała charakter ściśle fachowy. Przewodniczącym będzie Osiński, zaś członkami delegacji Sokolnikow, Czinczuk i Lepse.

Wzrost importu zboża do Polski

Dziennie miljon zł. na pszenicę.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30. 4. Sin. Import zboża, a szczególnie pszenicy wzrasta w niezmiernie szybkiem tempie. W styczniu importowaliśmy zbóż chlebowych 13 i pół tysiąca ton, w lutym 28 tysięcy ton, w marcu 29 tysięcy ton, w kwietniu, w pierwszej dekadzie 15 tysięcy ton, w drugiej dekadzie 21 tysięcy ton, w tem samej pszenicy przeszło 17 tysięcy ton. Według obliczeń, jakie podaje jeden z warszawskich dzienników popołudniowych, wydaje się ściśle na pszenicę miljon złotych dziennie. Jest to dla równowagi naszego bilansu handlowego okoliczność bardzo groźna.

Przed zniżką cen żelaza

Przedstawiciele hut u min. Kwiatkowskiego.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 30. 4 Sin. Minister przemysłu i handlu Kwiatkowski przyjął wczoraj przedstawicieli Związku hut żelaznych, którzy przybyli do ministerstwa przemysłu i handlu w charakterze przedstawicieli przemysłu hutniczego, ale bez pełnomocnictw syndykatu Polskich hut żelaznych. Min. Kwiatkowski odbył z nimi dłuższą konferencję. Tematem konferencji był memorjał syndykatu polskich hut żelaznych, złożony na żądanie ministra przemysłu i handlu, w celu usprawiedliwienia zwyżki cen dokonanej przez syndykat do wysokości 360 złotych za 1 tonę żelaza handlowego. Na podstawie obliczeń i kalkulacji, min. Kwiatkowski zażądał obniżenia ceny zasadniczej żelaza handlowego do 345 złotych za 1 tonę, żądając zarazem od przemysłu hutniczego odpowiedzi w przeciągu dni 10 Jak słychać, rząd jest zdecydowany wszelkimi środkami wywrzeć nacisk na przemysł hutniczy, by skasował podwyżkę.

Znowu śmiały napad bandycki w Warszawie

Warszawa. 30. 4. Sin. Wczoraj wieczorem na ulicy Złotej dokonał śmiałego napadu bandyckiego, brat osławionego bandyty Zielińskiego, Hipolit. Około godziny 10 wieczorem wracał do domu handlowiec Dawid Eibenschuetz, zamieszkały przy ulicy Złotej. Gdy wchodził do bramy, napadło go w sieni dwóch zaczajonych drabów i pobiło go dotkliwie. Eibenschuetzowi udało się jednak wszcząć alarm. Obu sprawców aresztowano. Rozpoznano w nich dozorcę domu i brata iZelińskiego.

Rada finansowa za przyspieszeniem tempa realizacji pożyczki

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 30. 4. Sin. Obradująca dziś do późna w nocy Rada finansowa zajmowała się planem finansowym, opracowanym przez prof. Kemmerera, mianowicie formą podatku dochodowego, stabilizacją złotego (zł. 9 za 1 dolar), oraz reformą systemu życia bankowego w Polsce i reorganizacją Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Rolnego. Rada finansowa omawiać też ma plany inwestycyjne. Uchwały Rady finansowej muszą być rozpatrzone przez sejm i wymagają sankcji ustawowej.

Należy przypuszczać, że rada finansowa postawą swoją wywrze nacisk na decydujące sfery, aby sprawa pożyczki została przyspieszona. Konferencja dzisiejsza posiadać więc może znaczenie przełomowe. Jak się dowiadujemy, wiceprezes Banku Polskiego. Młynarski, odbył specjalne konferencje z poszczególnymi członkami Rady finansowej dla wpłynięcia w kierunku pozytywnego załatwienia planu finansowego.

Warszawa. 30. 4. Sin. Komunikat urzędowy: Dziś o godzinie 6 popołudniu rozpoczęło się posiedzenie Rady finansowej, na którem obecni byli wszyscy członkowie rady. Przyjęto z małemi poprawkami regulamin Rady, poczem przystąpiono do obrad nad podatkiem majątkowym, jednorazowym i stałym.. Przeprowadzono szczegółową dyskusję. O godzinie 8.30 zarządzono przerwę. Posiedzenie poufne trwać będzie do późnej nocy.

Najbliższa sesja Rady ministrów

Projekt dekretu prasowego.

Telefonem od naszego korespondenta.

Warszawa. 30. 4. Sin. Na najbliższem posiedzeniu rady ministrów znajdą się następujące prace z zakresu ustawodawstwa: Projekt dekretu prasowego, ustawa dentystyczna, która swego czasu wywołała wiele tarć, wreszcie projekt dekretu o organizacji polskiej dyrekcji ubezpieczeń wzajemnych.

W najbliższą środę odbędzie się posiedzenie komitetu ekonomicznego, w piątek posiedzenie pełnej Rady ministrów.

Tajny układ anglo-włoski?

Dementi oficjalnej ajencji włoskiej.

Berlin, „Berliner Tagblatt" podaje z Białogrodu rewelacje, ogłoszone przez „Wreme" w sprawie rzekomego tajnego traktatu między Chamberlainem a Mussolinim. Traktat ten według doniesień „Berl. Tagblattu" zawiera 6 punktów. Punkt pierwszy dotyczy Besarabji, drugi wspólnego wystąpienia Anglji i Włoch na Dalekim Wschodzie 3) Uznanie przez Anglję interesów włoskich na Bałkanach oraz uznanie traktatu w Trianon. 4) Umowę co do współdziałania flot na morzu Śródziemnem i rozmieszczenia tych flot. 5) Zawiera zgodę na włączenie Tangeru do hiszpańskiej strefy wpływów w Marokko. 6) Wyraża zgodę Anglji na odstąpienie wysp Balearskich Włochom.

Oficjalna włoska ajencja telegraficzna Transalpina dementuje stanowczo wszelkie pogłoski, pochodzące zwłaszcza ze źródła niemieckiego o rzekomym włosko-angielskim układzie tajnym. W dalszym ciągu stwierdza oficjalna włoska ajencja, że napięcie między ugosławją a Włochami zmniejszyło się znacznie, a wyłaniające się jeszcze pewne różnice dadzą się wyrównać w drodze bezpośrednich rokowań.

Szczegóły wysadzenia tamy na Mississipi

Pierwsze obliczenia strat materjalnych. - N. Orleans nie da się uratować

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Nowy Jork, 30 4. (D) Wysadzenie tamy poniżej Nowego Orleanu było przedsięwzięciem bardzo trudnem. W ciągu 7 godzin zużyto 1500 funtów dynamitu mimo, to otwór późnym wieczorem był szeroki tylko na kilkaset metrów.

Londyn, 30 4. (L) Z Memphisu donoszą, że straty żniw bawełnianych wywołane powodzią szacują na 1 miljon bali. Taksamo i koleje poniosły ciężkie straty. Kolej Missuri-Pacyfik oblicza ubytek w dochodach na 6 milj. dol. Kolej Texas-Pacyfik przeszło 1 milj. dol.

Memphis, 30 4. PAT. Wezbrane wody rzeki Arkanzas zerwały tamę w południowej części rzeki zalewając niemal całkowicie południowo-wschodnie obszary stanu. Miasta leżące na drodze głównej masy wód zostały ewakuowane po zerwaniu tamy.

Nowy Jork, 30. 4 (D.) O rozsadzeniu tamy podają następujące szczegóły: Wczoraj punktualnie o godz. 12 w południe dokonano zgodnie z planem wysadzenia tam rzeki Missisipi, koło Poydras, poniżej Nowego Orleanu, oraz w dwóch miejscach koło Brunswik i Hollyngbort. Wysadzanie nastąpiło w ten sposób, że na znacznej przestrzeni umieszczono ładunki dynamitowe w odległości 20 m. od siebie i następnie równocześnie wysadzono je. Przy wybuchu ziemia wyleciała do wysokości 60 metrów w powietrze. Cała okolica momentalnie została przesłonięta chmurą pyłu. Po opadnięciu chmury ujrzano wodę, wpadającą z szaloną gwałtownością w wysadzone wyrwy. W krótkim czasie cała okolica jak okiem sięgnąć, została zalana wodą.

„New Jork Times" podaje, że według opinji najpoważniejszych rzeczoznawców wysadzenie tam nie przyniesie spodziewanego rezultatu, ponieważ wylew jest tak olbrzymich rozmiarów, że Nowy Orlean nie zdoła się uratować. Dziesiątki tysięcy robotników dniem i nocą pracują nad podwyższeniem tam koło Nowego Orleanu. Do tego celu użyto dotychczas półtora miljona worków z piaskiem, jednak potrzebnych jest conajmniej jeszcze 3 miljony worków, ażeby akcja przyniosła pożądany rezultat. Ogólnie zaczynają wątpić. czy uda się ocalić Nowy Orlean przed zalewem

W mieście panuje panika. Sklepy są pozamykane, życie gospodarcze zamarło. Z terenów zalanych wskutek wysadzenia tam napływają do miasta rzesze farmerów. W mieście zaobserwowano niepokojący objaw, mianowicie podwyższanie się stanu wód lokalnych.

Także na wyspach Reunion klęski żywiołowe

Paryż. 29. 4. (D) Na wyspach Reunion, w związku z wybuchem wulkanu, nastąpiło trzęsienie ziemi, połączone z powodzią. Kilka zakładów przemysłowych zostało doszczętnie zniszczonych, są liczne ofiary w ludziach.

Z GIEŁDY

Giełda krakowska.

Kraków, 30. 4 Akcje naogół utrzymane, dolar nieco słabiej.

Dzień ultimowy przeszedł naogół pod znakiem tendencji utrzymanej dla efektów. Zainteresowanie silniejsze poszczególnemi papierami ciężkiemi, na czele Zieleniewski, Górka, Bank Polski, Cegielski. Obroty stosunkowo dość duże, kursa kształtowały się następująco: Zieleniewski 23.25—23.50, Górka 44—44 i pół, Bank Polski 156L157, Cegielski 46—47, Siersza Górnicza 5.20—5.35, Jaworzno 22.25—22.35, Chybie 6.70, Chodorów 130—132, Bank Sp. Zarobkowych 19.20, Tohan 0.70, Azot 1.50, Nobel 5.20, Gazy wschodnie 32, Elektrownia 46.

Na rynku walut i dewiz tendencja jako i nastrój dla dolara gotówkowego słabszy, zainteresowanie w dalszym ciągu słabe, przy silniejszej podaży. Dolar w Krakowie gotówkowy 8.92 1/4—8 92 3/4, czeki bankowo 8.94 i pół do 8.95, Warszawa gotówka 8.91 i pół do 8.92 1/4, czeki bankowo 8.94 Lwów gotówka 8.92—8.92 i pół, czeki 8.94 i pół do 8.95. Katowice gotówka 8.92 i pół do 8 93, czeki 8.94 i pół. Na wszystkich giełdach sytuacja podobna jak u nas przy minimalnych odchyleniach kursowych

Bank Polski płacił w dalszym ciągu za gotówkę 8.89, za czeki na N. Jork 8.91. Reszta dewiz bez zmiany.

Giełda poznańska

Poznań, dnia 30 b. m. (PAT) Żyto 48·50—49·50—Pszenica 54·50—57·50 — Jęczmień 38·——40·— — Jęczmień browarniany 40·——41·— — Owies 39·——40·— — Mąka żytnia 70% 70·50 —·— — Mąka żytnia 65% 72·— —·— — Mąka pszenna 65% 80·50—83·50 — Ospa pszenna 32·50——·— — ospa żytnia 34·——35·— — ziemniaki stołowe 9·— 10·50— ziemniaki gorzelniane 8·—,———— gorczyca —·00——.— Rzepka —·00——·00 — Groch Wiktorja 75·——85·00 tendencja mocna

Giełda warszawska

Warszawa 30 k. m. (PAT.) **Giełda waluty.**
Dolary 8·92, sprz 8·94. kup. 8·90.
Holandja 358·—, sprz. 358·09, kup. 357·10.
Londyn 43·45 sprz. 43·56, kup. 43·34
N Jork 8·93. sprz. 8·95. kup. 8·91.
Paryż 35·03. sprz. 35·12. kup. 34 94.
Praga 26 50 sprz. 26·56 kup. 26·44,
Szwajcarja 172 07, sprz. 172·51 kup. 171·64
Włochy 47·35, 47·67, 47 43.

Papiery procentowe: Pożyczka kolejowa 103, 5 proc. pożyczka konwersyjna 67, premjówka dolarowa 54.25—54.10. Tendencja niejednolita.

Warszawa, 30. 4 PAT. Czersk 0.95, 0.96, Częstocice 3.65, 3.75, Wysoka 7.25, 7.15, Cukier 5.53, 5.45, 5.50, Firley 62, Łazy 0.43, Brown Boveri 3.35, Węgiel 110, 111, Nobel 5.40, 5.50, Cegielski 46, Lilpop 27.75, 28, Modrzejów 10.90, 10.80, 11, Norblin 179, 84, Ostrowiec 86, Parowozy 0.87, Pocisk 3.65, 3 60, Rudzki 2.17, 2.14, 2.20, Zieleniewski 23.50, 24, 23.50, Starachowice 5, 4.80, 4.88, Żyrardów 21.50, 22, 21.50, Zawiercie 41.50, Borkowscy 3.80, 3.95, Haberbusch 160, 165, Żegluga 0.40, Jabłkowscy 0.39, Szczerbiński 125, Bank dyskont. 131.50, Handlowy 8 90, 9, Polski 156, 153.25, 153.75, Zachodni 5.05, 5.10, Zjedn. ziem 4.15, 4.25, Zw. Sp. Zarobk. 96.50, 97, Kijewski 93.50, 95, Siła i światło 115.

Giełda wiedeńska

Wiedeń d. 30 k. m. (P. A. T.). **Dewizy.**
Amsterdam 283·62. Belgrad 12·44. Berlin 168·01 Bruksela 98·55, Budapeszt 123·51. Kopenhaga 189·15· Londyn 34·43. Madryt 124·75, Medjolan 37·68. Nowy Jork 708·65. Oslo 185·10. Paryż 27·76, Praga 20·98. Sofja 5·10, Sztokholm 189·75. Warszawa 79·17—79·67 Zurych 136·31, Amerykańskie 705·50, niemieckie 167·80 angielskie —·—, polskie —·— —·—, szwajcarskie 136·10 czeskie 20·96, Węgierskie 123·52 –.

Akcje: Zieleniewski 18·60. Silesja —·—. Fanto 11·60, Gal. karpaty 39.10. Galicja 145·, Siersza 4·98, Bank małopolski —·—. Bank Hip. —·— ,Tepege. ——

Giełda zurychska

Zurych, 30. 4 PAT. Paryż 20.36 i pół, Londyn 25.25 5/8, Nowy Jork 5.19 7/8, Belgja 72.30, Włochy 27.58 3/4, Hiszpanja 91.53, Holandja 208.02 i pół, Berlin 123.22, Wiedeń 73.18 3/4, Sztokholm 139.10, Oslo 134.21 1/4, Kopenhaga 138.68 3/4, Sofja 3.75, Praga 15.40, Warszawa 58.12 i pół, Budapeszt 90.65 Białogród 9.13 1/4, Ateny 6.92 i pół, Konstantynopol 2.65, Bukareszt 3.26 1/4, Helsingfors 13.11 1/4, Buenos Aires 220.50. Tendencja spokojna.

Giełda nowojorska

Nowy Jork, 30. 4 (AW) Warszawa 11.40, Londyn 485.78, Paryż 391 1/4, Wiedeń 14.07, Praga 296 1/4, Włochy 531, Belgja 13.91, Budapeszt 17.43, Szwajcarja 19.23 i pół, Sofja 0.74, Helsingfors 252 i pół, Holandja 40.01 i pół, Oslo 25.82, Kopenhaga 26.67 i pół, Sztokholm 26.70, Hiszpanja 17.60, Tokio 47.70, Bukareszt 64, Berlin 23.70, Belgrad 176, Montreal 100.13.

Podziękowanie.

Za niestrudzoną opiekę i wyleczenie z poważnej choroby mojej żony Laury Bornsteinowej składamy tą drogą serdeczne wyrazy podziękowania WPanom Drom Prym. E. Stahrowi, Blassbergowi, Mandlowi, Englowi, Baumingerowi oraz lekarzom dyżurnym Dr. Kapellnerowi, Dr. Braciejowskiemu i Dr. Goldbergerównej i wszystkim innym, którzy starali się doprowadzić chorą do zupełnego wyzdrowienia.

Z. Borensteinowie

Z czem idzie nasza delegacja do Genewy?

Kraków, 1 maja.

Rozpoczynająca się 4 maja, międzynarodowa konferencja ekonomiczna w Genewie odegrać może bardzo doniosłą rolę w dalszym rozwoju stosunków gospodarczych Europy. Szereg wiadomości z ostatnich dni dowodzi, że konferencja ta oceniana jest we wszystkich państwach bardzo poważnie. Polska mieć będzie na tej konferencji stanowisko dość trudne, jak to już w kilku artykułach wykazywaliśmy, i bardzo wiele zależeć będzie od tego, z jakiemi tezami wystąpi nasza delegacja i jakich argumentów użyje, by wykazać ich słuszność.

Zarys tych tez ogłoszony został nieurzędowo w prasie. Główne ich myśli są następujące:

Zasadniczym warunkiem odzyskania dobrobytu jest rozszerzenie rynków zbytu przez powiększenie siły kupna narodów i jednostek. Gdybyśmy mieli do czynienia tylko z państwami czysto przemysłowemi i czysto rolniczemi, to najprostszą rzeczą byłoby znieść wszelkie przeszkody handlu pomiędzy niemi. W rzeczywistości jednak krajów czysto rolniczych jest bardzo niewiele, a zresztą nie leży to w interesie państw wysoko uprzemysłowionych, aby kraje rolnicze zachowały nadal ten swój charakter. Przeciwnie w interesie ich leży uprzemysłowienie tych krajów, gdyż przez to powiększa się eksport państw wysoko uprzemysłowionych. Nie należy więc zbyt jednostronnie stać na stanowisku międzynarodowego podziału pracy, lecz należy uwzględniać potrzebę i możność rozwoju przemysłu w krajach mniej zindustrjalizowanych a posiadających odpowiednie naturalne zasoby.

Koniecznym warunkiem rozszerzenia handlu międzynarodowego jest stałość walut, gdyż państwa o chwiejnej walucie z jednej strony bronić jej muszą zakazami przywozu, z drugiej zaś strony mogą uprawiać szkodliwy dumping kredytowy. Ponadto konieczny jest równomierny dopływ kapitału do wszystkich państw a nie do państw przemysłowych. Państwa rolnicze również łakną kredytu i to długoterminowego, którego uzyskanie może znacznie podnieść siłę nabywczą ludności.

Zwłaszcza dla państw rolniczych bardzo ważnym jest problem emigracji nadwyżki ludności, która w kraju nie może znaleźć zajęcia. Koniecznem zatem jest stworzenie stałego kontaktu pomiędzy krajami, pragnącemi pozbyć się tej nadwyżki ludności i krajami imigracyjnymi. Niezwykle trudnego problemu sanacji gospodarczej Europy nie można rozwiązać zapomocą jakichś ogólnych doktryn lecz konieczną jest stała współpraca międzynarodowa środowisk bezpośrednio zainteresowanych w racjonalnej reglamentacji produkcji i racjonalnym podziale kapitału i to pod egidą Ligi Narodów.

Jak widzimy tezy delegacji polskiej zwracają się przeciw idei wolnego handlu, która najprawdopodobniej dominować będzie na konferencji genewskiej. Jakkolwiek niewdzięczne to obecnie zadanie opierać się idei obalenia przeszkód celnych między poszczególnemi państwami, to jednak każdy człowiek nieuprzedzony i objektywny uznać musi, że dla Polski program ten w tak ciasnem ujęciu nie jest narazie do przyjęcia. Sprawa jest prosta. Jeżeli Polska ma otworzyć swe granice dla importu towarów z innych państw, to musi ona wprzód mieć pewność, że nie ucierpi na tem jej waluta. Czyli innemi słowy: Polska musi wprzód wejść do grona państw korzystających z bogatych źródeł kapitału skoncentrowanego w Ameryce. Tę tezę zasadniczą bronić musi delegacja polska z całym naciskiem zwłaszcza, że — przynajmniej teoretycznie — nie może ona spotkać się ze sprzeciwem.

Znacznie trudniejszą do obrony jest dalsza teza delegacji polskiej, że własny interes państw przemysłowych wymaga tego, aby kraje rolnicze też się uprzemysłowiły. Teza ta zwraca się głównie przeciw poglądom propagowanym przez Niemcy a wyrażonym kilkakrotnie przez prezydenta Banku Rzeszy Dra Schachta, że rozwijanie przemysłu w krajach wschodnio europejskich jest tylko marnotrawieniem energji, gdyż te nowe przedsiębiorstwa przemysłowe wymagają ciągłej opieki ze strony państwa a mimo to nigdy nie będą w stanie produkować towar równie tani i dobry, jak stare i doświadczone przemysły zachodnio-europejskie.

Poglądy te znajdują łatwo posłuch nietylko u zainteresowanych bezpośrednio w tej sprawie sfer przemysłowych zachodniej Europy, które oczywiście pragnęłyby nadal zatrzymać swe uprzywilejowane stanowisko, ale także w Ameryce, która do stosunków europejskich przykłada przedewszystkiem własną miarę Amerykanom wydaje się całkiem naturalnem, że podobnie jak w Ameryce nastąpił podział produkcji na przemysłową i rolniczą, zależnie od przyrodzonych warunków miejsca, tak i w Europie powinny jedne państwa zająć się wyłącznie rolnictwem a inne bardzo uposażone w surowce lub też korzystające z długoletniej tradycji w tym kierunku powinny zająć się przemysłem.

W czem leży błąd tej analogji nie będziemy wywodzić, gdyż wyjaśnił tę sprawę p. Loucher w artykule zamieszczonym przez nas przed kilku dniami. W kazdym bądź razie walka z tymi poglądami, noszącemi bardzo pociągające pozory z jednej strony idealizmu pacyfistycznego, a z drugiej strony racjonalizmu ekonomicznego, jest bardzo trudna, tem bardziej, że ostatecznie na dalszą, ale to grubo dalszą, przyszłość zwolennicy tych poglądów mają rację. Delegacja polska musi jednak starać się wykazać, dlaczego program dobry na dalszą metę nie jest dobrym w chwili obecnej. Sprzyjać jej będzie co prawda w tem zadaniu przesądzony niejako z góry charakter konferencji, która ogranicza się tylko do wymiany myśli i ustalenia pewnych tez a nie będzie uchwalać żadnych bezwzględnie wiążących rezolucyj. Zanim zapoczątkowana przez obecną konferencję współpraca międzynarodowa na polu ekonomicznem stanie się czemś realnem, sytuacja Polski może się na tyle zmienić na korzyść, że łatwiej nam będzie uzgodnić nasze interesy życiowe z poglądami decydujących sfer zachodniej Europy.

Dr B. S.

Rozmaitości

Tragedja małżeńska Chaplina

W tych dniach znany wydawca czasopisma „Mein Film“ wydał książkę pt. „Charlie Chaplin der Beklagte“. Książka ta daje dokładny opis tragedji małżeńskiej znakomitego artysty. Dowiadujemy się z niej, że żona Chaplina Lita Grey już jako dziecko występowała u Chaplina, gdy ten pracował razem z Cooganemnad obrazem „The Kid“. Gdy Charlie Chaplin zajęty był pracą nad „Gorączką złota“, poszukiwał kandydatki do głównej roli kobiecej w tym obrazie. Zgłosiła się Lita Grey, którą Chaplin zaangażował. Lita Grey zrobiła silne wrażenie na Chaplinie, tak, że Chaplin z nią wkrótce się ożenił. Lita Grey porzuciła jednak swa rolę w „Gorączce złota“, a rolę tę objęła bardzo piękna i zdolna artystka Georgja Hale. Zaczęła się dla Chaplina prawdziwa martyrologja, albowiem żoną kierowała jej matka, kobieta chciwa i skąpa. Po urodzeniu się pierwszego dziecka zdawało się, że w małżeństwie nastąpi harmonja ,ale wkrótce intrygi teściowej wystąpiły ze zdwojoną siłą, tak, że rozwód stał się koniecznym. Skarga rozwodowa żony ułożona jest w sposób wyrafinowanie złośliwy, by oddziałać na opinję publiczną. Porges wykazuje, że jedynym motywem w całej tej akcji jest — gorączka złota. Widocznie Lita Grey chce tę rolę, którą porzuciła we filmie, w życiu urzeczywistnić. Zaczęła się prawdziwa nagonka przeciwko Chaplinowi. Kto wie, może Chaplin byłby taksamo skończył, jak grubasek Faty, którego na podstawie nieuzasadnionej skargi o morderstwo w purytańskiej Ameryce zbojkotowano i do ruiny doprowadzono. Ale opinja publiczna nie dała się długo bałamucić i wkrótce nastąpiła reakcja. Will Hys, stojący na czele najpotężniejszej organizacji filmowej w Ameryce, wystąpił publicznie w obronie Chaplina i dzięki niemu bojkot Chaplina został złamany.

Tak wygląda tragedja małżeńska Chaplina.

12 miljonów dolarów za nadteleskop

Największy teleskop świata znajdował się dotychczas w amerykańskiem obserwatorjum Mount-Wilson. Rumuński kupiec Dina postanowił uzyskać rekord i wyasygnował miljon dolarów dla nowego teleskopu, przeznaczonego dla jakiegoś francuskiego obserwatorjum. Ameryka nie chciała się jednak dać ubiec, a amerykański uczony F. G. Peaze zaprojektował teleskop przewyższający rozmiarami teleskop Diny. Nie chodzi tu o utopję, lecz o pozytywny plan, czego najlepszym dowodem jest fakt, że z 12 miljonów dolarów potrzebnych na budowę tego nadteleskopu pokryto już 10 miljonów. Średnica tego teleskopu wynosić ma 7.6 metrów. Teleskop sporządzony będzie ze szkła, a masa szkła wynosić ma 12 ton. Powierzchnia teleskopu musi być tak dokładnie oszlifowaną, by do 10-tysięcznego milimetra zbliżyła się do idealnej formy paraboli. Kopuła dla tego olbrzyma wysoką będzie na 61 metrów. Przy pomocy tego instrumentu osiągnąć będzie można 25-tysięczne powiększenie.

Pamiętniki Angeliki Bałabanowej

W tych dniach wyszły wspomnienia Angeliki Bałabanowej. Angelika Bałabanowa pochodzi z bardzo zamożnej żydowskiej rodziny, zamieszkałej w południowej Rosji, ale już w młodych latach opuściła dom rodzinny i studjowała w Lipsku i Berlinie, a następnie przeniosła się do Rzymu. Tu wstąpiła do partji socjalistycznej i zainteresowała się głównie dolą włoskich emigrantów. Znajomość z Mussolinim stała się decydującym punktem w jej życiu. Angelika Bałabanowa pracuje w redakcji „Avanti“, którego naczelnym redaktorem został Mussolini. Podczas wojny rozeszły się ich drogi, albowiem Bałabanowa pozostała wierną swoim poglądom, podczas gdy Mussolini stał się nacjonalistą. We Włoszech nie mogła Bałabanowa dłużej przebywać, dlatego przeniosła się do Szwajcarji, gdzie dała inicjatywę do pierwszej pokojowej konferencji międzynarodowej socjalnej demokracji w Zimmerwalden, a następnie razem z Leninem w plombowanych wozach dostała się do Rosji. Rząd Kiereńskiego podejrzywał ją o szpiegostwo na rzecz Niemiec, tak, że Bałabanowa opuściła Rosję, udając się do Sztokholmu. Następnie po przewrocie bolszewickim pracuje razem z Leninem w Rosji, ale po trzech latach tej współpracy miała już bolszewizmu dość i ucieka znowu zagranicę, gdzie poświęca się zupełnie walce z włoskim faszyzmem.

Z DNIA

Nietylko szantaż, ale i bezwstydna profanacja!

(b) ...Zaprowadzenie powszechnego prawa głosowania w kahałach jest bardzo szkodliwe... „Temu zapatrywaniu dało wyraz bardzo liczne zebranie ortodoksów, odbyte 27 bm. w Nowym Sączu, przy uczestnictwie około 20.000 osób i kilkuset rabinów".

W numerze wczorajszym omówiliśmy już tę „informację" „Czasu", którą tymczasem zdołano przeszmuglować także i do „Ilustr. Kurjera Codziennego". Nazwaliśmy ją „próbą szantażu" ze strony kliki, której zależy na tem, aby kahały małopolskie pozostały na zawsze w rękach dotychczasowej reakcyjnej oligarchji.

Wskazaliśmy m. in. na to, że cały Nowy Sącz liczy 9.009 dusz żydowskich, wobec czego tylko jakiś cud mógłby sprawić, aby na zebranie ortodoksów przybyło „około 20.000 osób".

Obecnie sprawa poniekąd się „wyjaśnia". Wyjaśnienie to jest atoli jeszcze bardziej druzgocące, aniżeli byłoby niem samo kłamstwo, i w jeszcze znacznie czarniejszych barwach stawia metody anonimowej kliki intrygantów.

Oto — jak dowiadujemy się z Nowego Sącza — odbyła się tam przed kilku dniami doroczna, tradycyjna pielgrzymka w rocznicę śmierci na grób rabina sądeckiego, która w bieżącym roku była mniej liczną, niż zwykle, gdyż wynosiła około 3.000 osób. Pielgrzymka ta — powtarzamy: doroczna, tradycyjna — nie ma nic wspólnego z polityką i kahałami, nie jest ona żadnem ciałem zbiorowem, nie odbywa żadnych narad, ani nie uchwala rezolucyj. Zjeżdżają się poprostu pobożni z różnych okolic i udają się — każdy dla siebie, nie korporatywnie — na grób rabina, poczem wracają do domu. Tak było też i w tym roku. O „zebraniu" lub naradach — żadnej mowy!

Z tych 3.000 pątników zrobiono 20.000 uczestników zebrania protestującego przeciw demokratyzacji ordynacji wyborczej do kahałów!!!

Popełniono nietylko szantaż polityczny, ale i bezwstydną profanację! Nadużyto rocznicy śmierci — rzeczy świętej dla tysięcy pobożnych — dla marnych celów politycznych! Dla utrzymania się przy krzesłach kahalnych okłamano polską opinję publiczną, ażeby w ten sposób w błąd wprowadzić władze rządowe!

Ten szantaż i tę bezwstydną profanację demaskujemy niniejszem, w przekonaniu, iż ortodoksja żydowska otrząśnie się publicznie z indywiduów, które popełniają „chilul haszem".

Walka nasza skierowana jest przeciw klice, a nie przeciw ortodoksji.

Różnica zaś między ortodoksją a czarną sotnią jest otchłanna: ortodoksja pielgrzymuje na grób rabina, a czarna sotnia robi z tej pielgrzymki maskaradę, pośmiewisko i „broń polityczną".

Wstyd!!

Z EKRANU

„Faworyta Rotszylda"

(Kino-teatr „Uciecha").

Film ośmiu gwiazd, ale, prawdę powiedziawszy, jest to film Lyi Mary.

To zupełnie wystarcza, bo chciałbym widzieć człowieka, któremu by się Lya nie podobała. Musiałby to być człek trzykrotnie żonaty, albo kupiec przed plajtą, czy inny zatracony desperat.

Treść osnuta na tle powieści George Sand, która w Dagny Servaes znalazła swą odtwórczynię. Reżyserem jest specjalista komedji filmowej Zelnik. Obok żywiołowo wesołej Mary gra jeszcze boski Harry Liedtke, a gra tym razem nie oficera, tylko zakochanego chłopa. Jest więc pewne urozmaicenie, bo Harry, jako porucznik-ladaco, „uchem już wyłazi". Bardzo miłe wrażenie robi Verebes jako głupi Janek, stara Guilbert, jako babcia, oraz Klöpper, jako wójt.

Że się wszystko dobrze kończy — nie trzeba się dziwić. Film koryguje tu życie, gdzie jakoś się inaczej układa. Film spełnia więc funkcje psychologiczno-społeczną, dając ludziom żadnym szczęście przynajmniej jakąś namiastkę.

Hoessl.

Tym P. T. Prenumeratorom z prowincji, którzy nie odnowią bezzwłocznie prenumeraty na miesiąc maj wstrzymamy z dniem 10. bm. wysyłkę naszego pisma.

Do wszystkich komisyj szeklowych!

O kataster szeklowy. — Miesiąc maj poświęcony akcji szeklowej

Komunikat centralnej komisji szeklowej

Kraków, 1 maja.

1) Wszystkie komisje szeklowe założą bezzwłocznie kataster szeklowy, tj. spis osób, które szekel wykupiły (imię, nazwisko, miejscowość, zawód, wiek w przybliżeniu). Spis ten należy sporządzić w trzech odbitkach. Służyć on ma dla statystycznego obrobienia materjału szeklowego (szeklowcy wedle zawodu, wieku ilości kobiet i mężczyzn), jakoteż dla ułatwienia akcji szeklowej w latach przyszłych. Kataster należy sporządzić na podstawie odcinków bloczków szeklowych, zanim zostaną doprowadzone do centrali. Prezesi komisyj szeklowych bezzwłocznie zarządzą założenie tego katastru.

2) Cały miesiąc maj musi być poświęcony wyłącznie akcji szeklowej. W dniu 1 czerwca akcja szeklowa zostaje zamknięta.

3) Sprawozdania z akcji szeklowej należy regularnie wysyłać co tydzień bez względu na rozmiar wyników.

4) Pieniądze z akcji szeklowej należy natych miast odesłać do Centrali.

5) Dnia 8 maja br. ogłoszony będzie w „Nowym Dzienniku" pierwszy wykaz szczegółowy dotychczasowej akcji. Starajcie się wszyscy, by wykaz ten dla każdej miejscowości był jaknajkorzystniejszy.

Centralna Komisja Szeklowa
Dr I. Schwarzbart przew.
Dr R. Feldschuh sekr.

Akcja Szeklowa w Krakowie

Lokalna Komisja Szeklowa w Krakowie komunikuje:

Z dniem dzisiejszym rozpoczyna się w naszem mieście akcja szeklowa. Aby Żydom świadomym obowiązków narodowych dać możność zaopatrzenia się w szekel, zgłoszą się w wszystkich domach żydowskich delegacje Sjonistycznych Związków Akademickich i Stowarzyszeń Młodzieży zaopatrzone w bloczki szeklowe.

Niechaj nikt, kto odczuwa piękno i wielkość ideału sjonistycznego, nie odmówi kupna szekla dla siebie i swojej rodziny. Od ilości sprzedanych szekli zależy siła żądań żydostwa wobec Państwa mandatowego i Ligi narodów przy rozpatrywaniu sprawy odbudowy Palestyny.

Kupujcie szekel!

Cena szekla 1 złoty. Szekle nabyć można w Sekretarjacie Organizacji Sjonistycznej w Krakowie, Stradom 15, oficyny.

Na horyzoncie politycznym

Przesilenie w Albanji trwa

Rząd albański zarządził ogólną mobilizację ludności, by w ten sposób przeszkodzić wybuchowi rewolucji. Prasa belgradzka wciąż przynosi wiadomości o czynnym współudziale armji włoskiej oraz włoskich oficerów, zatrudnionych przy wojskowem wyszkoleniu armji albańskiej. Prezydent Albanji Achmed Zogu zamianował angielskiego generała Pery, dotychczasowego organizatora żandarmerji albańskiej — głównodowodzącym wszystkich sił zbrojnych w Albanji.

Te pogłoski świadczą o tem, że przesilenie w Albanji przybrało charakter, że tak powiemy, trwały. Interwencja Francji i Anglji tak w Belgradzie jakoteż w Rzymie, by skłonić obie strony do bezpośrednich rokowań, spełzła na niczem. Mussolini po swoim powrocie do Rzymu oświadczył, że między Włochami a Jugosławją panują normalne stosunki, albowiem poseł rzymski pozostał w Belgradzie a belgradzki w Rzymie. Jeśli poseł jugosłowiański zechce udzielić rządowi włoskiemu pewnych wyjaśnień, może być pewnym przyjacielskiego i ̨ serdecznego przyjęcia. Natomiast układ w Tiranie zawarty został przez dwa niezależne rządy i ratyfikowany przez dwa parlamenty. Układ ten nie zwraca się przeciwko nikomu, dlatego nie może być mowy o jakichkolwiek w nim zmianach.

Ta zręczna odpowiedź Mussoliniego skłoniła Anglję do zaniechania dalszych kroków w Rzymie i do ogłoszenia swego desinteresement w sprawie albańskiej.

Znowu chińskie łamigłówki

Sytuacja w Chinach jest dalej bardzo niepewna. Przypuszczają, że Czang Tso Lin i Czag Kaj Szek są ze sobą w zgodzie, ale wzajemnie sobie nie dowierzają. Usiłowania Czang Kaj Szeka, by z generałem Fengiem dojść do porozumienia, rozbiły się, wobec czego Czang Kaj Szek musi dalej walczyć na dwóch frontach. Chiny są więc znowu tylko pastwą kombinacyj walczących ze sobą generałów, których zamiarów przewidzieć nie można.

A tymczasem mocarstwa zastanawiają się dalej nad odpowiedzią, jakiej udzielić mają na notę Czena. Mowa Coolidgea wygłoszona na bankiecie „United Press", w której prezydent Stanów Zjednoczonych zastrzegł dla Ameryki wolną rękę, wywołała bardzo ożywione echa w prasie angielskiej. Różnica zdań między Londynem a Waszyngtonem stała się widoczną, a francuski „Temps" donosi, że Anglja zdecydowana jest zrezygnować z pomocy Ameryki i szukać porozumienia tylko z Japonją, Francją i Włochami.

Panameryka a rola Stanów Zjednoczonych

Rząd w Stanach Zjednoczonych opracował projekt opanowania sytuacji w Nikaragui. Projekt ten przewiduje rozbrojenie obu partyj, tak konserwatystów jak i liberałów, i utworzenie policyjnego korpusu pod dowództwem obywatela Stanów Zjednoczonych. Konserwatywny prezydent Diaz aż do wyborów, które mają być przeprowadzone w roku 1928, ma zachować prezydenturę, ale musi do gabinetu dopuścić także liberałów.

To stanowisko Stanów Zjednoczonych wobec Nikaragui wywołało, jak już donieśliśmy, nieufność Ameryki południowej. Na zeszłorocznej panamerykańskiej konferencji uchwalono zwołać kongres międzynarodowego prawa amerykańskiego. Kongres miał uchwalić statut dla panamerykańskiej Ligi narodów.

W tych dniach zakończył kongres ten swe obrady, bez żadnych rezultatów. Charakterystycznym też symptomem dla niedowierzania Ameryki południowej Stanom Zjednoczonym jest zamianowanie Argentyny sędzią rozjemczym w sporze między Boliwją a Paragwajem. Jest to wyraźne zamanifestowanie tendencyj zwracających się przeciwko hegemonji Stanów Zjednoczonych w Ameryce.

Sprawy palestyńskie w parlamencie angielskim

O eksploatację bogactw mineralnych Morza Martwego

Londyn. (ŻAT) Pułk. Wedgwood zapytał w parlamencie angielskim ministra kolonij, czy projektowane jest obniżenie opłat za wizy dla emigrantów do Palestyny i czy sumy osiągane z tych opłat mają być użyte na pokrycie kosztów baraków i kwarantan dla emigrantów, które są obecnie utrzymywane przez organizację sjonistyczną.

Minister kolonij Amery odrzekł, że nie jest narazie projektowane obniżenie opłat za wizy dla emigrantów, które wynoszą obecnie po 1 funcie od osób po wyżej lat 16 i 20 piastrów od osób poniżej tego wieku. Co się tyczy drugiej połowy pytania, m. in. Amery stwierdza, że organizacja sjonistyczna nie pokrywa kosztów wspomnianych zakładów, lecz tylko wpłaca rządowi ogólnie przyjęte opłaty za dezynfekcję, szczepienia itd. dla tych emigrantów, którzy znajdują się pod jej opieką. Organizacja sjonistyczna posiada własne baraki dla emigrantów. Narazie nie przewiduje się, aby rząd palestyński przejął na swój koszt te zakłady.

Następnie pułk. Wedgwood zainterpelował ministra kolonij w sprawie obecnego stanu pertraktacyj dokoła koncesji na eksploatację bogactw mineralnych morza Martwego.

Minister Amery odpowiedział, że pertraktacje w sprawie zawarcia kontraktu na koncesję będą wkrót ce zakończone, a wówczas będzie mógł złożyć w parlamencie odpowiednie sprawozdanie.

Komandor Kentworthy zapytuje, czy rząd dba o to żeby rozwój prac dokoła eksploatacji bogactw naturalnych morza Martwego nie doznał zwłoki z powodu starych koncesyj tureckich, które nie są wyko rzystywane.

Minister Amery odrzekł, że rząd interesuje się szczegółowo tą sprawą, którą otacza należytą opieką.

5000 DOLARÓW NA RZECZ POLITECHNIKI W HAJFIE

Dzięki staraniom dra Weizmanna podczas jego pobytu w Ameryce zebrano tam 5.000 dolarów na rzecz hebrajskiej politechniki w Hajfie. Suma ta umożliwi politechnice rozszerzenie działalności i powiększenie laboratorjum.

Tymczasowe wiza dla cudzoziemców

Waszyngton. (ŻAT) Sąd najwyższy w Columbji wydał doniosłe orzeczenie w sprawie przepisów imigracyjnych. Orzeczenie to zatwierdza interpretację ministra Kelloga co do niektórych punktów ustawy imigracyjnej, dotyczących cudzoziemców przebywających czasowo na terytorjum Stanów Zjednoczonych. Departament stanu wydał w swoim czasie orzeczenie, że tego rodzaju osoby, o ile chcą uzyskać wizę na pozostanie w kraju, muszą opuścić Amerykę i odbyć całą procedurę przewidzianą przez ustawę imigracyjną. Osoby te nie mogą pozostać w Ameryce, czekając na kolejkę kwoty swego kraju.

Zainteresowani wnieśli apelację przeciwko temu orzeczeniu i obecnie sąd najwyższy Stanu Columbia orzekł, że tego rodzaju cudzoziemcy nie są obowiązani opuścić terytorium Ameryki i mogą pozostać w kraju, aż nastąpi ich kolejka według kwoty.

Orzeczenie to posiada doniosłe znaczenie, ponieważ w podobnej sytuacji znajduje się tysiące osób.

DR. OSKAR KOHN, członek parlamentu niemieckiego, wejdzie do rady gminy żydowskiej w Berli nie, jako kandydat poale-sjonistów. Jest to pierwszy wypadek, że żydowscy robotnicy Berlina otrzymują przedstawicielstwo w radzie gminy żydowskiej.

WIELKA SYNAGOGA MOSKIEWSKA ma być zamieniona z inicjatywy żydowskich komunistów w klub robotniczy.

Jewsekcja starała się od dłuższego czasu o zajęcie dla swoich celów synagogi.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY.

Firma Dillon chce nam dalej pożyczać

Wyjaśnienie warszawskiego reprezentanta firmy

W związku z artykułami prof. Krzyżanowskiego w „Czasie", warszawski reprezentant firmy Dillon, Read and Co. nadesłał prasie następujące wyjaśnienie:

„Główne europejskie przedstawicielstwo firmy Dillon, Read and Co. stale mieści się w Paryżu, a to ze względów geograficznych. Firma ta jest czynnie zaangażowaną w operacjach finansowych, obejmujących wszystkie części świata, w tem następujące kraje europejskie: Anglję, Belgję, Czechosłowację, Danję, Finlandję, Francję, Holandję, Niemcy, Norwegję, Szwecję i Włochy. Co się tyczy potęgi firmy w dziedzinie finansowania zagranicznego, to najlepszym jej dowodem jest ulokowanie w roku ubiegłym na rynkach amerykańskich obligacyj zagranicznych na sumę 180,000.000 dolarów czyli 50 proc. więcej, niż następny najsilniejszy konkurent firmy na tem polu. Ostatnia większa europejska transakcja firmy zawartą była parę tygodni temu w imieniu i na czele syndykatu, w skład którego weszły Banca Nazionale di Credito, Guaranty Trust Co. of New York i Marshall Field, Glore, Ward and Co. i stanowiła długoterminową pożyczkę 6 i pół proc. dla miasta Medjolanu na sumę 30,000.000 dolarów.

Polska, pomimo ogromnych trudności, zrobiła w ciągu kilku lat ostatnich postępy zdumiewające. W miarę wzmocnienia sytuacji gospodarczej Polski kredyt jej zagraniczny polepsza się tak, że uzyskanie obcego kapitału obecnie jest bez porównania łatwiejszem, niż było parę lat temu, gdy firma Dillon, Read and Co. okazała duże zaufanie do przyszłości kraju, emitując większą pożyczkę polską na rynku amerykańskim.

Obecnie firma Dillon, Read and Co. gotową jest w dalszym ciągu służyć państwu i poważnym instytucjom kredytu długoterminowego w Polsce, gdy Rząd polski będzie uważał tę pomoc za odpowiadającą jego polityce finansowej".

BRAK KSIĄG RACHUNKOWYCH A WYMIERZANIE WYSOKOŚCI OSIĄGNIĘTEGO DOCHODU.

Rozporządzenie o tem, że za dowód zupełny co do wysokości osiągniętego dochodu należy uważać prawidłowo prowadzone księgi rachunkowe lub wiarygodne zapiski, były częstokroć mylnie interpretowane. Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że nawet w braku ksiąg rachunkowych i zapisków nie zawsze jeszcze należy uciekać się do stosowania norm orjentacyjnych, jeżeli płatnik zaofiarował — zgodnie z postanowieniem art. 60 ustawy o podatku państwowym dochodowym — inne dowody pisemne lub dowód przesłuchania świadków i rzeczoznawców. Dowody takie należy poddać szczegółowym badaniom, a wyniki zużytkować przy ustalaniu rzeczywiście osiągniętego dochodu. Stosowane ma to być szczególnie przy szacowaniu dochodowości gospodarstw rolnych, tj. przy wymiarze podatku dochodowego za 1927 r.

DROGIE ŻYTO.

Na rynku polskim zjawiło się żyto... niemieckie.

Sytuacja na rynku zbożowym w Warszawie jest w dalszym ciągu niepomyślna dla konsumentów. Ceny żyta utrzymane są całkowicie na swym wysokim poziomie, wynoszącym 49,50—49,75 zł. za 100 kg. loco stacja załadowania. Onegdaj zaobserwowano nieco większą podaż ziarna na rynku, ale na ceny nie miało to absolutnie żadnego wpływu.

Od kilku dni pojawiło się w Warszawie na giełdzie zbożowej w zaofiarowaniu,, żyto — niemieckie. Dokonano szeregu tranzakcyj tem ziarnem. Są tacy, co utrzymują że jest to nasze polskie ziarno, wywiezione za niskie ceny na jesieni, które przeczekało parę miesięcy i obecnie wraca za drogie pieniądze z Niemiec do Polski.

Również dokonano ostatnio szeregu tranzakcyj z przedstawicielstwem handlowem Sowietów, które sprzedaje zboże ukraińskie.

Lista Nr. 99

Funduszu Łańcuchowego

na rzecz Żydowskiego Domu Akademickiego w Krakowie.

(Datki składać należy na konto PKO 406.365).

I. **Maurycy Mann** ze Lwowa składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dyr. Szymona Zehnwirtha, 2. Firmę Zins i Ehrlich w Tarnowie, 3. Ignacego Vogelfängera, 4. Mechla Solda, 5. Dawida Buchbanda, 6. Jonasa Starkmanna, 7. Leopolda Tennenbauma, 8. Dawida Reissa, 9. Dra Ignacego Reissa, 10. Henryka Brattla — wszystkich we Lwowie, 11. Henryka Stiefla w Krośnie.

II. **Dawid Selser** ze Lwowa składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. A. L. Wittelsa, 2. Franc. Moszkowicza, 3. Eliasza Landaua, wszystkich we Lwowie.

III. **Dr. B Teich** z Przemyśla składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra Józefa Rawicza, 2. Dra Henryka Reichmanna, 3. Dra Alfreda Schwarza — wszystkich w Przemyślu, 4. Dr. Moksa Schaffla w Nizankowicach.

IV. **Dr. Emanuel Frenkel** z Rymanowa składa 10 zł. i wzywa o złożenie odopwiedniej kwoty: 1. Dra H. Grubera, 2. Dra Ramera — w Sanoku, 3. Dra Liebmanna w Lisku, 4. Leona Goldschlaga, 5. Salomona Zuckera, 6. P Rosenblutha, 7. Dra Lernera — wszystkich w Zarszynie.

V. **Dr. Bernard Bernfeld** w Samborze składa 10 zł i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Aptek. Jakóba Stiela, 2. Dent. Adolfa Krauta, 3. Dra Halperna — wszystkich w Samborze, 4. Dra Benjamina Czwała we Frysztaku, 5. Dra Silbera w Strzyłkach, 6. Dra Michała Eisenberga w Zabłotowie, 7. Dra Goldflussa w Ulanowie, 8. Dra Kintla i 9. Dra Rabacha w Turce, 10. Dra Deligdisza w Kołomyji, 11. Da Dyka w Podhajcach, 12. Dra Dyka w Tarnopolu.

VI. **Henryk Goliger** z Przemyśla składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra Jakóba Mondscheina w Stryju, 2. Henryka Krebsa, 3 Zygmunta Litauera, 4 Zalela Ringla, 5. Maksa Ringla, 6. Leona Astla, 7. Maurycego Ambacha — wszystkich w Przemyślu, 8. Dra Józefa Reinera we Lwowie.

VII. **Dr. Szymon Holländer** z Gorlic składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra Henryka Kohna w Grybowie, 2. Dra Emanuela Zuckera w Jaśle, 3. Dra Bernarda Stadfelda w Gorlicach.

VIII. **Chaim Alban** z Tarnowa składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Izraela Osterweila, 2. Dawida Biberberga, 3. Natana Freimara, 4. Józefa Felda, 5. Oskara Fussa — wszystkich w Tarnowie i 6 Arona Feiga tu.

IX. **Roman Lewinger** składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Leona [illegible]cza, 2. Maksa Friedlera.

X. **Henryk Artz** aptek. z Drohobycza składa 10 zł. i wzywa o złożenie odpowiedniej kwoty: 1. Dra Leona Reicha i 2. Dra J. Verständiga w Samborze, 3. Dra Józefa Friedmanna, 4. Dra Jonasa Herschdörfera, 5. Amila Safrina aptek. — wszystkich w Drohobyczu, 6. D. Feldmanna w Turce.

XI. **Herman Lustig** z Łącka składa 5 zł. Leon Kohane ze Strumienia 10 zł. Dr. Salomon Mischel z Drohobycza 10 zł. Wilhelm Glasner z Żywca 10 zł. Dr. Mateusz Gans z Przemyśla 5 zł. Adolf Wasserteil z Wadowic 15 zł Helena Soldingerówna 5 zł.

LITERATURA I SZTUKA

DODATEK TYGODNIOWY „NOWEGO DZIENNIKA“

Twórczość dramatyczna Edmunda Rostanda

Z okazji wystawienia „Cyrana de Bergerac“ warto zastanowić się nad całokształtem twórczości dramatycznej tak ongi głośnego i uwielbianego koryfeusza literatury francuskiej, Edmunda Rostanda.

Rostand żył pod szczęśliwą gwiazdą. Mając zaledwie 26 lat, zdobył zaraz pierwszą sztuką dostęp do teatru „Comedie francaise“, owego celu marzeń wybitnych, uznanych dramaturgów. Wystawiono w tym teatrze „Romantycznych“, miłą, pogodną komedyjkę, istną sielankę, tchnącą wiosenną świeżością uczuć; sentymentalne, poezją i dowcipem przepojone, rokokowe cacko sceniczne.

Nie minął rok od wystawienia „Romantycznych“ na najpoważniejszej scenie francuskiej, a już ówczesny teatr Sary Bernard „Renaissance“ zaprezentował Paryżanom nową sztukę Rostanda „Daleką księżniczkę“, w której poeta uderzył w strunę nieukojonej tęsknoty za czemś dalekiem, a magnetycznie pięknem. Temat zaczerpnął ze średniowiecza; poprzednikiem jego w tym względzie był Heine. Młody bohater, trubadur, marzył o dalekiej, przedziwnie czarującej księżniczce, podobnie jak Cyrano niezgłębioną potęgą uczuć tęsknił do swej Roksany, która mimo ciągłej bliskości była dlań tak daleką...

Typowo francuskiem jest, że Rostandowska harfa wygrywa pieśni przedewszystkiem na cześć miłości.

Bohater „Dalekiej księżniczki“, ze stygmatem śmierci na czole, bezbrzeżną gnany tęsknotą, pędzi przez odległe, burzliwe morza, aby gasnącemi na wieki oczami przez krótką jeno chwilę ujrzeć nieznaną, ukochaną księżniczkę z za morza, — aby go ona ukołysała do wiecznego snu... Mocno swego czasu przereklamowany „Chantecler“ opiewa nietylko czar zachwytu gaskońskiego koguta dla ubóstwianego ponad wszystko słońca, ale w głównej mierze rozprowadza perypetje miłosne między przepięknym, wyniosłym kogutem, a złotopiórą, pieszczot spragnioną bażantką.

A „Orlątko“ — ten przez legendę wyidealizowany, wiotki, delikatny kwiat, spragniony ciepła, słonecznego; ten piękny, blady, chory książę, wplątany w labirynt dziejowych wypadków; ten nerwowy, niemal neurasteniczny idealista i marzyciel, szamocący się w okowach niewoli — rozpyla swym ujmującym, dziewczęcym wdziękiem fluid miłosny ku sobie. Teresa, hr. Camerata, arcyksiężna, Fanny Elsler całą głębią najszlachetniejszych uczuć lgną do nieszczęśliwego cesarzewicza, który się męczy i dusi w cesarskich komnatach Schönbrunnu.

Trzecia z rzędu sztuka Rostanda „Samarytanka“, przepojona duchem chrześcijaństwa, stała się z powodu wielu swych usterek hasłem do namiętnych pocisków.

I później znęcano się niemiłosiernie nad Muzą Rostanda.

Rozmaici krytycy próbowali naprzykład udowodnić, że „Chantecler“ to zlepek plagjatów z tych utworów Arystofanesa, Goethego i Widmana, których tematem są również uczłowieczone ptaki. Juljusz Claretie wpadł nawet na pomysł, że „Chantecler“ powstał pod wpływem opisu państwa ptaków Cyrana de Bergerac.

Jednym z motywów ataków na poetę były jego nacjonalistyczne przekonania. Odrażająco wstrętnym był istotnie widok płaszczącego się Rostanda przed krwiożerczym carem Mikołajem II, na którego cześć pisał ody swe we właściwym mu tonie pretensjonalnie retorycznym.

Przekonania polityczne winny być jednak dla krytyki obojętne, o ile się one w samych utworach nie przejawiają, a Rostand w dramatach swoich nie daje się ponosić przez fale polityki.

Wśród histerycznych ataków na jego twórszość rzucił poeta w świat utwór, który z pośród wszystkich sztuk francuskich osiągnął najwyższą ilość przedstawień.

To był właśnie „Cyrano de Bergerac“.

Jeśli Juljusz Lemaitre nazywa „Orlątko“ dramatem narodowym, to z równem umotywowaniem może uchodzić za dramat narodowy zarówno „Cyrano de Bergerac“, jak i „Chantecler“. Wszak historja o gaskońskim junaku nad junakami, Cyranie, jest romantycznym, pełnym zmysłowego kolorytu, obrazem rycerstwa francuskiego. A „Chantecler“? Ów wspaniały kogut pośrednik między ziemią a niebem, wierząćy, że niepodzielny król świata, Słońce, czeka koguciego hasła, aby nieprzebranemi pękami promieni skąpać cały glob ziemski w morzu światła? Tego panteistycznego „Chanteclera“ można tylko rozumieć jako poetyczny symbol kultury gallickiej.

Rostand po wprowadzeniu do teatru sylwetki nieskażonego rycerza, o najpiękniejszej duszy i najbrzydszym nosie, wszedł w modę. A że był próżny i wyniosły, jak jego rówieśnik, sławny reklamista Gabrjel d.Annunzio; że drapował się z dumą w togę następcy Wiktora Hugo; że paradował w aksamitnych kamizelkach i krawatach z czasów burbońskich, — wzięły tego arbitra elegantiarum za swój cel piosenki bulwarowe; ten zaś, o kim w Paryżu śpiewają, staje się niesłychanie popularnym, bo paryska piosenka lotem błyskawicy obiega wszystkie zakamarki metropolji świata.

Rozgłos Rostanda wybiegł daleko poza granice Francji, bo wystawiono na mnóstwie scen europejskich — „Cyrana de Bergerac“, „Orlę“, a częściowo i pod względem dramatycznym niezbyt wysoko stojącego „Chanteclera“. Właściwie chodzi poecie w tych trzech dramatach o apoteozę Francji, a to Francji z zarania nowych wieków, Francji napoleońskiej i Francji współczesnej. Jakkolwiek we wszystkich sześciu utworach dramatycznych Rostanda roi się od szumnych tyrad, rozlewnego patosu, retorycznych zwrotów, jest on prawdziwym artystą, którego cechuje wykwintna forma, dźwięczny wiersz i subtelność nastrojów.

Dr. Wilhelm Fallek.

—ogo—

Wspomnienia o J. Ch. Brennerze

W dniu dzisiejszym mija sześć lat od dnia, w którym został zabity w czasie napadu Arabów na Tel Awiw pisarz hebrajski J. Ch. Brenner. Bibljografja o Brennerze jest stosunkowo niezmiernie obfita. Pisano o Brennerze jako o noweliście, jako o krytyku, publicyście, doskonałym tłomaczu, szczególnie dzieł Dstojewskiego, jako o redaktorze znanego kiedyś czasopisma „Hamorer“, a wkońcu o Brennerze jako najpiękniejszym człowieku żydowskim ostatnich czasów. Postać Brennera, będąca symbolem żydowskiego życia szczególnie dla młodzieży palestyńskiej, przykuwa uwagę i interesuje. Toteż mnożą się coraz więcej wspomnienia i krytyczne oceny twórczości Brennera. Niedawno z powodu 20-letniej rocznicy wydawnictwa „Hamorer“ wydał „Dawar“ specjalny dodatek, poświęcony temu pismu, które było wyrazem buntu młodych autorów hebrajskich przeciwko „starszym“ z Achad Haamem na czele. W „Hasziloachu“ ogłosił bliski przyjaciel i towarzysz Brennera, R. Binjamin niezmiernie ciekawą korespondencję, odnoszącą się do okresu „Hamoreru“, w którym J. Ch. Brenner był — jak wiadomo — równocześnie redaktorem, administratorem, zecerem i ekspedjentem... Obecnie ogłasza w „Hacefirze“ H. J. Katzenelson wspomnienia o Brennerze w czasie jego służby w wojsku rosyjskiem w roku 1902 i 1903. Widać z nich, że Brenner był zawsze wiernym sobie. W czasie służby wojskowej cierpiał niepomiernie, był wyzyskiwany przez swoich zwierzchników i towarzyszy, a wszystko znosił bez słowa wyrzutu. Charakterystyczne są jego słowa, kiedy Katzenelson zwraca mu uwagę na ciężary, jakie on ponosi. „Niema nic dziwnego, odpowiedział Brenner, od najwcześniejszej młodości, aż dotąd w czasie mojej tułaczki po różnych jesziwach i bethamidraszach nie zaznałem ani jednego dnia, któryby był dla mnie pomyślny, w którym nie byłbym głodnym, w którymbym nie spał ubrany na twardej ławie, a obecnie przy wojsku jest mi wszak lepiej“. Przed wybuchem wojny japońsko- rosyjskiej Brenner wyjechał z Rosji i udał się do Londynu. W każdym liście powtarzają się słowa, że prowadzi życie proste a jest w niem i „trochę cierpienia“.

ROMAN BRANDSTAETTER.

Pochwała rzeczy zwyczajnej

Coś stworzyła narzędzia do trudu zwyczajne,
pługi niezastąpione, lemiesze powolne,
ostro tnące żniwiarki, szorstkie a wydajne
i sztychówki niezbędne i siewniki zdolne,

Grządziele, z drewna kute, radła bezkoleśne,
spulchniające łan twardy w skib pachnące głowy,
coś gnojem urodzajnym nawożąc grunt wcześnie,
zbierała umiejętnie zbóż omłotne plony,

Coś wialnie zbudowała, tryjery bezpieczne
i młocarnie hartowne, żelazne kopacze,
myśli ludzka, co głębie przepruwasz odwieczne
i żywym wzrastasz duchem w mrocznym lesie
rzeczy!

Obcy o odrodzeniu kultury hebrajskiej

Sir Alfred Davis, znany uczony angielski i mąż stanu, który zwiedził niedawno Palestynę i bawi obecnie w Ameryce oświadczył, w rozmowie z dziennikarzami żydowskimi.

„Wielkie odrodzenie starej kultury i języka hebrajskiego, w którym położony został pierwszy fundament cywilizacji światowej, nie ma sobie równego w dziejach narodów“.

Sir Alfred Davis, jeden z największych uczonych angielskich zwłaszcza w dziedzinie wychowania, przeprowadził podczas swojej rozmowy z dziennikarzami żydowskimi ciekawe porównanie między odrodzeniem kultury i języka narodowego w jego rodzinnym kraju Walji a odrodzeniem kultury i języka narodu żydowskiego. Uczony angielski wskazał na to, że na szerokim świecie mało wiedzą o tem, że w Walji rozwija się silny ruch za odrodzeniem dawno zapomnianego języka i kultury walijskiej. Obecnie wychodzą już liczne czasopisma i książki w języku staro- walijskim, który został nawet wprowadzony w wielu szkołach. Naogół jednak rezultaty nie są jeszcze zadawalające.

„Co się tyczy odrodzenia języka staro- żydowskiego czyli hebrajskiego to osiągnięte rezultaty nie mają sobie pod tym względem równych w dziejach świata“, powiedział Sir Alfred Davis. Szczególnie jest on zachwycony hebrajskim systemem szkolnym w Palestynie, z którym zapoznał się pod czas swego pobytu w tym kraju.

Wystawy sztuki w Palestynie

Artyści polscy na wystawie w Jerozolimie

W ciągu tygodnia wielkanocnego, nastąpiło w Jerozolimie otwarcie sześciu wystaw sztuki. Pozatem są jeszcze dwie wystawy w Tel Awiwie i dwie wystawy w Chajfie. W Jerozolimie są następujące wystawy: doroczna wystawa żydowskiego stowarzyszenia artystów- malarzy (około 150 obrazów 38 malarzy), 2) wystawa Rubina (modernista), 3) wystawa Cukiermanna (nawpół modernistyczna), 4) wystawa polskich malarzy Tadeusza i Anny Rychterów, (akwareliści), 5) wystawa sztuki fotograficznej młodego Żyda galicyjskiego p. Schweiga i 6) wystawa artystyczna uczniów studjum, założonego przez „Histadruth Haowdim“.

W Tel Awiwie otwarte są wystawy p. Liwi'ego, utalentowanego artysty malarza sefardyjskiego, oraz p. Owadji. W Hajfie są wystawy p. Bauerwalda, artysty- architekta i p. Szura, nauczyciela szkoły im. Beacalela, subtelnego portrecisty.

Wystawy cieszą się wielką frekwencją.

Nowa książka do nauki języka hebrajskiego

Jak już pokrótce donieśliśmy, ukazała się w wydawnictwie „Jüdische Rundschau“ w Berlinie

książka Dawida J. Bornsteina pt. „Einführung in das Hebräisch der Gegenwart“. Książka ta stanowi próbę metodycznego nauczania języka hebrajskiego. W ramach swej książki omawia autor szereg zjawisk językowych i najważniejszych zwrotów stylistycznych, przyczem hebrajski język współczesny znajduje szczególne uwzględnienie. Niejako trzonem książki Bornsteina są metodycznie ułożone teksty z dzieł hebrajskich, dopełniane całkowitym i wyczerpującym wykładem gramatycznym. Odpowiedni słownik przy każdym tekscie ułatwia orjentację. Wiele tekstów pochodzi z rąk autora, ponieważ niema w literaturze hebrajskiej odpowiednich tekstów metodycznych, ani też niema dotąd prac w tej dziedzinie.

dzieło, które polecają wybitni hebraiści i pedagodzy m. in. poeta hebrajski Ch. N. Bialik, kierownik szkolnictwa „Mizrachi“ w Palestynie M. Lipschütz, autor hebrajski S. Ben Zion i które wprowadziło jako podręcznik szereg szkół hebrajskich, wzbogaca pedagogiczne środki pomocnicze w dziedzinie nauki języka hebrajskiego i niezawodnie znajdzie silny oddźwięk u wszystkich, którzy mają na uwadze gruntowne studjum języka hebrajskiego ze wszystkiemi jego właściwościami gramatycznemi, syntaktycznemi i stylistycznemi.

Adres wydawnictwa: „Jüdische Rundschau“, Berlin W. 15 Meineckestr. 10. (Cena 7.50 Mk. niem.)

—o—

Kronika literacka

UNIWERSYTET MIĘDZYNARODOWY W GENEWIE.

W Komitecie Porozumienia Francusko-Niemieckiego w Berlinie odbył się w tych dniach wykład p. Mantoux, b. zastępcy sekretarza generalnego Ligi Narodów, w sprawie utworzenia uniwersytetu w Genewie. Uniwersytet ma mieć charakter międzynarodowy i kształcić przyszłych dyplomatów, polityków, dziennikarzy etc. w atmosferze wolnej od nacjonalizmu.

Sekretarjat Ligi Narodów, po początkowem oporze p. Drummonda, zgodził się na oddanie do dyspozycji słuchaczy uniwersytetu swoich archiwów, celem ułatwienia im prac i studjów.

Fundusze pochodzić będą z Ameryki i Szwajcarji. Ze strony amerykańskiej ofiarowano już 20.000 dolarów.

—•—

„REUBENI“ M. BRODA W JĘZYKU ŻYDOWSKIM ROSYJSKIM I ANGIELSKIM. Znana powieść Maksa Broda „Reubeni“ ma się ukazać obecnie w przekładzie angielskim nakładem firmy A. Knopf w New Jorku oraz w języku rosyjskim nakładem „Gosizdatu“ w Moskwie. Wkrótce ma się również ukazać przekład żydowski powieści Maksa Broda.

DYREKTOR FIŃSKIEGO TEATRU NARODOWEGO W WARSZAWIE. W poniedziałek 2 maja przyjeżdża do Warszawy p. E. Kalima, dyrektor teatru Narodowego w Helsingforsie, tłómacz szeregu dzieł polskiej literatury dramatycznej.

Nieznany dramat Strindberga. W spuściźnie Strindberga znaleziono nieznany dramat Strindberga, pt. „Ostatni rycerz“. Dramat ten w tłumaczeniu Scheringa ma wystawić teatr w Dreźnie.

NOWA KSIĄŻKA ANDRZEJA TARDIEU. Ukazała się nowa książka Andrza Tardieu pt. „Przed przeszkodą“. Książka poświęcona jest stosunkom Francji do Ameryki przed i po wojnie.

BERNARD SHAW O POEMACIE SZEKSPIRA, UKRYTYM RZEKOMO W GROBIE POETY EDMUNDA SPENZERA. W angielskich kołach literackich omawiają możliwość otwarcia grobu poety Edmunda Spenzera, ponieważ Szekspir miał wrzucić do grobu swego rówieśnika okolicznościowy poemat. Bernard Shaw, zapytany w tej kwestji, oświadczył: „Nie przypuszczam, by się opłaciło otworzyć ten grób, albowiem doświadczenie uczy, że jeśli ktoś wrzuca do trumny poemat, to poemat ten nic nie wart, a jeśli jest coś wart, to poeta pozostawia kopję. Jeśli nawet przypuścimy, że poeta wrzucił wartościowy poemat do grobu, to można być pewnym, że ktoś inny przed zamknięciem grobu już go wyjął. Poeci nie mają zresztą zwyczaju układania wartościowych poematów, by je następnie porzucić“.

ODZNACZENIE ORGANIZATORA UROCZYSTOŚCI BEETHOVENOWSKICH W WIEDNIU. Rząd austrjacki nadesłał profesorowi Guido Adlerowi list z gorącem podziękowaniem, wyrażając mu swoje uznanie z powodu świetnej organizacji tegorocznych uroczystości ku czci Beethovena, które się odbyły pod jego kierownictwem. Rząd chciał również zaproponować, prof. Adlerowi złoty medal honorowy, lecz uczony żydowski zrzekł się tego odznaczenia dekoratywnego.

15,400 DOLARÓW ZA MANUSKRYPT OPERY WAGNERA. Pisany ołówkiem manuskrypt opery Wagnera „Rheingold“ został nabyty przez amerykańskiego bibljofila za 15,400 dolarów.

ÓSMY KONGRES SZKOŁY MĄDROŚCI W DARMSTADZIE. W tych dniach ma się znowu w Darmstadzie po blisko 2-letniej przerwie odbyć kongres szkoły mądrości. Hrabia Herman Kayserling ma wygłosić dwa referaty. Na porządku dziennym kongresu znajduje się problem „Ziemia i człowiek“. W kongresie wezmą udział i wygłoszą referaty: Jung, Frobenius, Scheller, Prinzhorn i Wilhelm. Hrabia Kaiserling wydał w tym roku dwie książki a mianowicie „Menschen als Symbole“ i „Wiedergeburt“. W pierwszej książce znajdujemy obszerny wstęp autobiograficzny. Wstęp ten rzuca bardzo ciekawe światło na rozwój umysłowy twórcy szkoły mądrości.

PIERWSZA KATEDRA DLA KINOTECHNIKI. Na Harward uniwersytecie w Cambridge w Stanach Zjednoczonych otwartą została pierwsza katedra dla kinotechniki. Wykładać będą specjaliści.

CLOWN OFICEREM AKADEMJI FRANCUSKIEJ. Clown Coco występujący w paryskim cyrku został zamianowany oficerem akademji.

Nadesłane książki i czasopisma

„MUZYKA“. Numer kwietniowy poświęcony całkowicie stuletniej rocznicy śmierci Beethovena. Całość numeru przedstawia się w formie monografji zbiorowej, dającej jasny pogląd na życie i na twórczość Beethovena i na stosunek jej do epoki. Szczegółową biografję mistrza kreśli prof. Stanisław Niewiadomski; uzupełniają ją artykuły Romain Rollanda i W. Hulewicza. Analizę twórczości Beethovena daje prof. dr. Łucjan Kamieński, zaś sławny muzykolog wiedeński Guido Adler bada skrupulatnie styl beethovenowski. Stosunek stylu tego do pojęć estetycznych naszych czasów wyświetla szereg autorów: K. Szymanowski, L. Różycki, H. Opieński, F. Szopski, de Falla, Ch. Sinding, P. Mascagni, W. Mengelberg, W. Furtwängler, E. Ysaye.

Całość numeru uzupełniają artykuły W. Hulewicza, M. Glińskiego, B. Szarlita, H. Springera, E. Feliera i in., fragmenty z listów Beethovena itd. Liczne portrety i ilustracje w tekscie. Adres Warszawa, Kapucyńska 13.

„SZTUKI PIĘKNE“. Numer 7-y (3-go Rocznika) za kwiecień 1927 r. pod redakcją prof. Władysława Jarockiego ukazał się już w handlu. Treść numeru: 1) Wacław Wąsowicz — napisał Mieczysław Wallis; 2) O los polskiego impresjonizmu (W związku z wystawą Tow. art. pol. „Sztuka“ w Warszawie) — napisała Stefanja Zahorska; 3) Kronika artystyczna. Numer zdobią 28 reprodukcyj w tekscie, 1 rotograwjura z rysunku tuszowego Stanisława Nowakowskiego „Kościół“ i jeden drzeworyt Wacława Wąsowicza „Huculka“. Cena egzempl. 5 zł., prenumerata kwartalna 14 zł. Do nabycia we wszystkich księgarniach i w Administracji „Sztuk Pięknych“ Kraków, Wolska 19.

R. N. COUDENHOVE KALERGI: Paneuropa. — Wydanie ludowe: Cena Mk. niem. 1,90. — Paneuropa-Verlag, Wiedeń I, Hofbur.

Wiadomości z kraju

TURNIEJ SZACHOWY W ŁODZI

Najciekawszą partją w dniu wczorajszym w turnieju o mistrzostwo Polski była partja Friedman—Dr Kohn, która zakończyła się zwycięstwem Friedmana. Chwojnik wygrał z Kolskim. Kleczyński przegrał z Łowckim. Patrje Daniszewski-Regedziński, Dr Tartakower—Makarczyk, Friedman (Lwów)—Rubinstein i Hirschbein—Blass odłożono W turnieju o mistrzostwo Polskiego Związku Sazchowego wygrał Barin z Winawerem, Dr Steiner z Reisnerem, Appel z Jagielskim, Ilowgin z Falkowskim. Partje Lech—Gayer i Feinmesser—Librach odłożono. Z niedokończonych partyj rozegrano trzy. Gayer przegrał z Dowkinem, Winawer z Feinmesserem, Jagielski—Barin remis.

ECHA ZAMORDOWANIA PREZYDENTA ŁODZI

Z Łodzi donoszą: Na ostatniem posiedzeniu komisji skarbowo- budżetowej rady miejskiej omawiano sprawę pogrzebu i uposażenia emerytalnego rodziny po śp. prezydencie Cynarskim. Koszty pogrzebu wyniosły 27 tys. złotych. Uchwalono jednorazową zapomogę w sumie 5 tys. zł. dla rodziny — zgodnie z wnioskiem magistratu. Burzliwą dyskusję poprzedziła uchwała o stałej pensji miesięcznej dla wdowy po prezydencie.

Sprawa ta ma być w najbliższym czasie pozytywnie załatwioną.

* * *

Jak wiadomo, żona i dzieci mordercy śp. prez. Cynarskiego, Wałaszka znajdowały się w skrajnej nędzy, tak przed jego aresztowaniem, jak i obecnie, wobec czego żona wspomnianego zwróciła się do magistratu m. Łodzi o zaopiekowanie się jej dziećmi.

Magistrat uwzględnił jej prośbę, wobec czego dzieci umieszczono w miejskim żłóbku.

FAŁSZYWA WIADOMOŚĆ W SPRAWIE GEN. ZAGÓRSKIEGO.

W jednem z pism pojawiła się wiadomość o rzekomym raporcie komisji ekspertów, oczyszczającym gen. Zagórskiego z zarzutów, stawianych mu przez władze wojskowe.

Wedle informacyj prasy warszawskiej nic nie wiadomo o podobnym raporcie. Jak wiadomo, gen. Zagórskiemu jeszcze przed wypadkami majowemi wytoczono dochodzenie służbowe, a Korpus Kontrolerów przekazał sprawę prokuratorowi wojskowemu.

CZŁONEK STRAŻY OGNIOWEJ — PODPALACZEM?

We wsi Bzite powiatu krasynstawskiego, bawił w ostatnich 2 dniach wicewojewoda Karasiński, celem osobistego przeprowadzenia dochodzenia w sprawie tajemniczych podpalań. W wyniku dochodzeń policja aresztowała członka ochotniczej straży ogniowej we wsi Bzite Stanisława Rudnickiego, u którego podczas rewizji znaleziono obciążający materjał. Strażaka aresztowano i przekazano sędziemu śledczemu. Dochodzenie ma ustalić, czy Rudnicki był z kim w zmowie. Jednocześnie zawieszono komendanta posterunku z Zdzanem, Józefa Burtyna, za opieszałość w służbie.

W związku z tajemniczym pożarem w Olszewicach udał się tam w towarzystwie władz policyjnych wojewoda Remiszewski dla przeprowadzenia dochodzeń i zarządzenia środków bezpieczeństwa na przyszłość.

—o—

PREZ. MOŚCICKI PRZYBYWA DO ŁODZI.

We czwartek bawiła u prezydenta Rzpltej specjalna delegacja m. Łodzi, zapraszająca go na uroczystość poświęcenia i wręczenia sztandaru, ofiarowanego przez miasto 23-mu pp. strzelców kaniowskich.

W toku rozmowy przyrzekł Prezydent zabawić w Łodzi 15 i 1 6maja, by poznać ją bliżej i zwiedzić kilka zakładów przemysłowych.

NAGRODA PREZESA RADY MINISTRÓW ZA RZEŹBĘ. Prezes Rady ministrów przeznaczył 1000 zł. na nagrodę za rzeźbę, wyróżnioną na ogólno- krajowej wystawie rzeźby polskiej, której otwarcie nastąpi dn. 7. maju w „Zachęcie" w Warszawie.

ZJAZD LEKARZY SŁOWIAŃSKICH. W przeddzień międzynarodowego kongresu medycyny sądowej, odbędzie się w Warszawie pierwszy ogólny zjazd lekarzy słowiańskich, którzy w latach ubiegłych na konferencjach w Belgradzie i Pradze zorganizowali się w Związek Lekarzy Słowiańskich. Zjazd w Warszawie rozpocznie się 25 maja i potrwa 4 dni. Następnie odbędą się trzy wycieczki okrężne po Polsce, z których każda wyjeździe w innym kierunku. a wszystkie ostatecznie spotkają się w Krakowie, aby dalszą podróż odbyć razem.

WOJEWÓDZKIE KOMITETY WYCHOWANIA FIZYCZNEGO. W najbliższych dniach zostaną powołane do życia wojewódzkie komitety wychowania fizycznego, w których skład mają wejść: wojewoda jako przewodniczący, dowódca okręgu korpuśnego jako jego zastępca, dalej kurator szkolny, oraz inni członkowie, mianowani przez wojewodę.

GROZBA STRAJKU Z POWODU PRZYJĘCIA ŻYDÓW DO TRAMWAJÓW. Magistrat warszawski przyjął do Zakładów tramwajowych pewną ilość funkcjonarjuszy żydowskich. W związku z tem pracownicy tramwajowi, należący do związku chadeckiego, grożą strajkiem w razie nieusunięcia robotników żydowskich. Bez komentarzy!

ZARZĄDZENIA POLICYJNE NA 1 MAJA. Komenda policji w Warszawie poczyniła daleko idące przygotowania celem utrzymania porządku i spokoju w dniu dzisiejszym. Przedewszystkiem zarządzono 12-godzinne ostre pogotowie całej policji warszawskiej i szkoły policyjnej. Zmobilizowana będzie również, jako rezerwa, policja województwa Posterunki policyjne z ulic, któremi będzie kroczył pochód, zostaną zniesione. Usuwane będą one w chwili ukazania się czoła pochodu. Natomiast w różnych publicznych lokalach, posiadających połączenia telefoniczne, rozmieszczone będą plutony rezerwowe. Całe 12 godzin policja pełnić będzie służbę bez zmian, Z tego też względu posterunki zaopatrzone będą w prowiant, ponadto kuchnie polowe rozwozić będą ciepłą strawę. Również Pogotowie Ratunkowe poczyniło odpowiednie przygotowania na dzień dzisiejszy. W dniu tym zdwojone będą dyżury lekarzy i służby sanitarnej, oprócz tego przygotowanych będzie kilka dodatkowych karetek sanitarnych.

P. ZBUCKI — DYREKTOREM TEATRU W SOSNOWCU. O dzierżawę teatru w Sosnowcu stara się obecnie artysta scen krakowskich, p. Leopold Zbucki, który rozpoczął już rokowania z magistratem m. Sosnowca. W budżecie miejskim przewidziana jest dla teatru subwencja w wysokości 10.000 zł, oraz odpowiednia suma na remont gmachu teatralnego. Jak słychać, magistrat odnosi się przychylnie do kandydatury p. Zbuckiego.

BÓJKA NA DWORZE CADYKA TYCZYŃSKIEGO. Donoszą nam z Tyczyna, że na dworze tamtejszego cadyka Sz. L. Weichselbauma doszło onegdaj do bójki między zięciem rabina p. Wolfem Mundem a gabem cadyka p. Lazarem Kreinikiem. P. Kreinik otrzymał dwie ciężkie rany w głowę. Sprawa oprze się o sąd.

TRUCICIELE POD KLUCZEM. Funkcjonarjusze brygady lotnej urzędu śledczego aresztowali w jednej z pierwszorzędnych kawiarń warszawskich, mieszczącej się na Nowym Świecie Romana Mackiewicza i Józefa Bryłę, handlarzy kokainy. Podczas rwizji znaleziono przy nich 500 gr. kokainy, pochodzenia niemieckiego. Obaj aresztowani pochodzą z Częstochowy i trudnią się zawodowo handlem kokainy, którą szmuglują z Niemiec i sprzedają w Warszawie po 6—8 złotych gram .

RABUNEK CZEKU NA 10.000 DOLARÓW. Z Gniezna donoszą: W lasku, należącym do majątku Zakrzewo, pow. Gniezno, na kupca Jana Piotrowicza z Gniezna, który zamierzał kupić majątek, napadło trzech rabusiów i zrabowało mu czek, opiewający na 10.000 dolarów, zdeponowanych w Chicago. Sprawcy zbiegli. Za pochwycenie rabusiów i odebranie czeku poszkodowany przeznacza 50 dolarów nagrody.

ARESZTOWANIE RADNEGO POD ZARZUTEM SZPIEGOSTWA. W Bydgoszczy aresztowano radnego miejskiego Laurentego Zacharjasiewicza, oskarżonego o zbrodnię zdrady głównej na rzecz sąsiedniego państwa. Zacharjasiewicz należał do frakcji komunistycznej w radzie miejskiej.

UCIECZKA ARESZTANTA Z POCIĄGU. Onegdaj między stacjami Urle a Łochów zbiegł z pociągu w czasie jazdy aresztant Franciszek Szuchta eskortowany przez posterunkowego. Mimo zatrzymania pociągu i wszczęcia alarmu, zarządzony pościg nie dał pożądanego wyniku. Aresztant, korzystając z ciemności, zbiegł.

ZDERZENIE SAMOCHODU Z POCIĄGIEM OSOBOWYM. Na drodze z Wawru do Warszawy nastąpiło onegdaj zderzenie auta, w którym znajdowało się kilka osób, z pociągiem osobowym. Parowóz porwał samochód za sobą i wlókł go blisko 200 metrów. Auto zostało strzaskane doszczętnie, a pasażerowie jego wraz z szoferem, aczkolwiek ranni i potłuczeni, uszli z życiem.

Z POCZTY. Z dniem 1 maja br. zaprowadza się relację telefoniczną między Jazowskiem a Wiedniem. — W Krempnej (pow. Jasło) otwarto i od dano do publicznego użytku centralę telefoniczną dla ruchu telefonicznego i telegraficznego.

Z teatru, literatury i sztuki

— **Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś w niedzielę poraz 9-ty „Cyrano de Bergerac" z dyr. Nowakowskim i p. Hanską w rolach głównych. Popołudniu „Potęga reklamy"

— **POŻEGNANIE OPERETKI „NOWOŚCI".** Dziś w niedzielę o godz. 4-tej pop i wiecz. o godzinie 8 dana będzie „Nitouche" z J. Wąsowicz-Kaczorowską i A. Kaczorowskim w rolach głównych. Ceny miejsc od 1 zł. do 3 zł. 50 gr. Operetka krakowska zostaje do 3 maja włącznie. W poniedziałek o godzinie 8 wiecz. i we wtorek o godz. 4 pop. i o godz. . wiecz. dane będą nieodwołalnie ostatnie przedstawienia przed wyjazdem na całą Polskę z operetką „Adieu Mimi".

— **NARODOWA OPERA CZESKA Z OŁOMUŃCA** która w najbliższych dniach w pełnym swym składzie przyjeżdża do Krakowa, rozpocznie kilkudniowe swoje stagione operowe w Teatrze, przy ul. Rajskiej, w sobotę dnia 7 bm. znaną operą Smetany „Sprzedana Narzeczona". Następne przedstawienia zapoznają naszą publiczność z perłami literatury muzycznej czeskiej, jak: „Jenufa" Dr. Janaceka, „Rusałka" Dvoraka, „Pocałunkiem" Smetany. Powyższe opery otrzymają wspaniałą wystawę, dyrekcja teatru przywozi bowiem ze sobą bogate kostjumy i dekoracje. Bilety w cenie od Zł. 3 do 10 oraz loże po Zł. 25 są już do nabycia u J. Rudnickiego, Linja A—B.

XENIA BELMAS, słynna śpiewaczka, primadonna oper zagranicznych wystąpi w Starym Teatrze dziś tj. w niedzielę, dnia 1 maja br. i wykona wspaniały program, złożony z pieśni i aryj operowych.

— **MIKOŁAJ ORŁOW**, znakomity pianista, które go każdorazowe zjawienie się na naszej estradzie jest wyjątkowem wydarzeniem artystycznem, wystąpi z jedynym koncertem we środę 4 bm. w Starym Teatrze.

— **TADEUSZ STEFAŃSKI**, utalentowany 11-letni pianista, wystąpi w Krakowie z koncertem w niedzielę 8 bm. w Starym Teatrze. Bilety są już do nabycia u J. Lipskiego, Sławkowska 8.

—o—

REPERTUARY TEATRÓW KRAKOWSKICH

TEATR MIEJSKI IM. J. SŁOWACKIEGO

(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

Niedziela: pop. „Potęga reklamy"; wiecz. „Cyrano de Bergerac"

Poniedziałek; „Cyrano de Bergerac".

TEATR POPULARNY NOWOŚCI

(pocz. o godz. 8 wiecz.)

Niedziela: pop. i wiecz. „Nitouche",

Poniedziałek: „Nitouche".

Tydzień Organizacji Sjonistycznej

Egzekutywa Org. Sjońskiej dla Zach. Małopolski i Śląska komunikuje:

„Za aprobatą Egzekutywy Org. Sjońskiej w Londynie, uchwaliła Egzekutywa Org. Sjońskiej na Zach. Małopolskę i Śląsk, przeprowadzić w tygodniu od 8—15 maja włącznie Tydzień Organizacyjny na swoim terenie.

Po przyjęciu tego planu przez Radę Centralną Org. Sjońskiej. a następnie przez ostatnią Radę Partyjną, przystępuje Egzekutywa do jego zrealizowania.

Celem Tygodnia Organizacyjnego jest wzmocnienie placówek pracy sjońskiej, dotychczas słabo pracujących, udzielenie pomocy Komitetom Lokalnym, Wydziałom Stowarzyszeń i jednostkom w miastach prowincji, znajdujących się zdala od Centrali i dotychczas z różnych powodów zaniedbanych, jakotęż obudzenie kilku martwych punktów do życia i do czynnej pracy. Chodzi przedewszystkiem o wzmocnienie pracy młodzieży, zorganizowanie kobiet jakoteż pracę na rzecz akcji szeklowej.

Do tego celu posłużą objazdy dokonane przez delegatów Centrali jakoteż istniejących już Komitetów Okręgowych w Bielsku i Rzeszowie. Łącznie z tygodniem zwołany zostanie w Jarosławiu Zjazd Okręgowy dla miast: Radymno, Pruchnik, Przeworsk, Grodzisko, Sieniawa, Leżajsk, Rudnik, Ulanów, Radomyśl n/S, Nisko, Rozwadów, Kańczuga. Jawornik polski, Dubiecko, Dynów. Odpowiednie okólniki zostają na prowincję wysłane“.

KRONIKA

Wschód słońca 4 m. 07	Maj 1 Niedziela 29 Nisan 5687	Zachód słońca 18 m. 58

PONIEDZIAŁKOWY NUMER „NOWEGO DZIENNIKA“

ukaże się jutro rano o zwykłej porze i zawierać będzie prócz ostatnich wiadomości telegraficznych i kronikarskich, obfity dział sportowy wraz z wynikami zawodów w kraju i zagranicą, przegląd i informator gospodarczy, odpowiedzi lekarza domowego, listy z kraju, artykuly polityczne, fejletony itd.

—o—

GMINNY PODATEK OD SZYLDÓW NARESZCIE PODDANY REWIZJI!

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Dra Wielgusa posiedzenie połączonych sekcji skarbowej i prawniczej Rady miejskiej, na którem wybrano subkomitet złożony z radców miejskich Adelmana, Epsteina, Dra Klimeckiego, Dra Ignacego Landaua, Dra Tillesa, Dra Rosenzweiga i Schechtera, celem przeprowadzenia rewizji statutu podatku gminnego od szyldów. W dalszym ciągu uchwalono przedłożyć Radzie miejskiej wnioski w sprawie zaciągnięcia pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 50,000 zł. na wykończenie nadbudowy II piętra domu przy ulicy Rajskiej l. 10. Sprwaę gwarancji gminy dla pożyczki Kasy Oszczędności b. miasta Podgórza odroczono na najbliższe posiedzenie.

CIĄGNIENIE DOLARÓWKI.

W dniu 2-im maja br. (z powodu niedzieli data ciągnienia przesunięta o jeden dzień) odbędzie się ciągnienie dolarówek. Wylosowanych bedzie ogółem 57 dolarówek, w tem: główna wygrana 8,000 dol., 1 wygr. — 3,000 dol., 5 po 1000 dol., 10 po 500 dol. i 40 po 100 dol. Łączna suma wygranych wyniesie 25.000 dolarów. Następne ciągnienie odbędzie się dnia 1go lipca br. Największa wygrana w wysokości 40 tysięcy dolarów wylosowana będzie dopiero dnia 1-go września br.

—o—

— **PRZED EGZAMINAMI DOJRZAŁOSCI.** Wczoraj we wszystkich szkołach średnich młodzież 8-mej klasy zakończyła normalną naukę przed egzaminem dojrzałości. Piśmienny egzamin dojrzałości odbędzie się w Krakowie 9 maja a ustny przy końcu maja, jedynie w gimnazjum VII — w czerwcu.

— **Z CENT. ŻYD. KOMITETU RATUNKOWEGO.** W piątek odbyło się posiedzenie Centralnego Żydowskiego Komitetu Ratunkowego w Krakowie pod przewodnictwem Dr Landaua. Uchwalono zmiany kilku postanowień statutu, który przedłożono do zatwierdzenia województwu krakowskiemu. Następnie uchwalono w maju br. zwołać walne zgromadzenie stowarzyszenia. Po załatwieniu bieżących spraw uchwalono udzielić subwencji komitetom ratunkowym: w Brzostku, Chrzanowie, Dukli. Jarosławiu, Kolbuszowie, Krośnie, Łańcucie, Nowym Sączu, Przeworsku, Rzeszowie, Sanoku i Tarnowie.

— **FILJA „TOZU“ W KRAKOWIE.** Pod przewodnictwem prymarjusza Dra Stahra odbyło się onegdaj walne zgromadzenie Towarzystwa Ochrony zdrowia ludności żydowskiej w Krakowie, które otworzyło w szpitalu krakowskiej gminy izr. poradnię dla grużliczo chorych. — W dyskusji nad zadaniami tego Towarzystwa przemawiali: poseł Dr Schipper, generalny sekretarz Towarzystwa Ochrony Zdrowia w Warszawie Dr Wulman, prezydent gminy żyd. Dr. Landau. Dr Adolf Schwarzbart, Dr Gottlieb i Dr. Goldgart, poczem dokonano wyboru zarządu Towarzystwa.

— **STAN CHORÓB ZAKAŹNYCH W KRAKOWIE** w czasie od 24 do 30 kwietnia br. był następujący: wypadków szkarlatyny 4, róży 1, tyfusu brzusznego i ospy wietrznej po 1.

— **SPRZEDAŻ BILETÓW LOTERJI FANTOWEJ** Krakowskiego Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego rozpoczęła się wczoraj. Losów wydano 30.000, na które pada 6000 wygranych. Cena losu wynosi 1 zł. Główna wygrana: auto 4-o osobowe „Berliet“, dalej aparat radjowy trzylampowy, rower- maszyna do szycia itd., itd. Ciągnienie odbędzie się dnia 15 czerwca br. ściśle według zasad Loterji państwowej w obecności osób urzędowych i publiczności. Losy do nabycia w bankach, kantorach wymiany, trafikach, u kolektorów i w wielu sklepach.

— **Z WYSTAWY RADJOWEJ W KRAKOWIE.** Dziś w niedzielę oraz w poniedziałek i święto Trzeciego Maja tj. we wtorek na wystawie radjowej w „Domu Żołnierza Polskiego“ urządza Syndykat Dziennikarzy Krakowskich wielkie festyny na placu wystawowym. Podczas zabawy będą czynne megafony „Polskiego Radja“ oraz w międzyczasie przygrywać będzie orkiestra wojskowa. Koło szczęścia da możność wygrania aparatów radjowych. W wieczornych godzinach w wielkiej hali restauracyjnej odbywać się będzie zabawa taneczna. Wystawę zwiedzają bez przerwy liczne wycieczki i tłumy publiczności. Trwać ona będzie do 8 maja b. r. włącznie. Numer telefonu urzędu pocztowego na wystawie 2262.

Dalszy ciąg szczegółowego opisu wystawy od kładamy z braku miejsca do numeru wtorkowego.

— **OPERA POZNANSKA W KRAKOWIE PRZEZ RADJO.** We wtorek 3 bm. Kraków usłyszy operę „Straszny Dwór“, przekazaną z Poznania do Krakowa i Warszawy, poczem zawsze we czwartki odbywać się będzie transmisja opery poznańskiej. Każda audycja poprzedzona będzie 15-minutowym wstępem, zawierającym streszczenie libretta opery i krótką ocenę jej znaczenia muzycznego, poczem punktualnie o godz. 19,30 nastąpi transmisja. Pierwszą taką transmisją była opera „Lakme“ w sobotę wieczorem. W dążeniu do urozmaicenia programu. radjostacja warszawska nadawać będzie do Krakowa operetkę wrszawską stale we środy, a w sobotę koncert lekkiej muzyki. Natomiast muzykalno-wokalne wieczory w Krakowie odbywać się będą stale we wtorki, i te wtorkowe audycje będą przekazywane do Warszawy.

BIULETYNY METOROLOGICZNE PRZEZ RADJO. Radjostacja warszawska w porozumieniu z Polskim Instytutem Meteorologicznym i z władzami lotniczemi wojskowemi i cywilnemi, ogłasza codziennie biuletyny meteorologiczne ze specjalnem uwzględnieniem celów lotniczych, o godzinie 12, 18 i 22-giej. Prócz tego wobec zbliżającej się pory letniej i wzmożonego ruchu lotniczego, biuletyny takie wygłaszane będą w przyszłości również i o godz. 6-tej zrana. Codzienny, ogólny meteorologiczny komunikat, informujący o stanie pogody na całem terytorjum Polski, ogłaszany jest o godz. 15-tej. Krakowska radjostacja nadaje warszawskie komunikaty meterologiczne codziennie o godz. 18 i 22-giej.

— **Z POWODU KRADZIEŻY WODOMIERZY.** Zarząd wodociągu miejskiego w Krakowie zwraca uwagę właścicielom realności i zakładów przemysłowych na konieczność dobrego zamykania miejsca pomieszczenia wodomierzy w celu ochrony ich i metalowych sąsiednich wentyli przed kradzieżą, które często się zdarzają szczególnie w dzielnicach położonych na obwodzie miasta. Brak wodomierza i części skradzionych urządzeń wodociągowych powoduje nietylko stratę dla gminy i właścicieli realności, ale też uniemożliwia przez kilka dni dostawę wody. Uprawnieni do odczytywania wodomierzy i czynności przy wodomierzach pracownicy gminy zaopatrzeni są w legitymacje zarządu wodociągu.

— **ZAWIEDZIONA MIŁOSC.** Pogotowie ratunkowe przewiozło do szpitala 23-letnią Marję Węgrzyn, która w zamiarze samobójczym wypiła większą ilość spirytusu denaturowanego. Powodem rozpaczliwego kroku była zawiedziona miłość.

— **WŁAMANIE.** Zygmunt Grabowiecki zam. przy ul. Mikołajskiej l. 10 zgłosił do policji, że dnia 29 ub. m. między godz. 12 a 13 włamano się do jego mieszkania i skradziono mu garderobę wartości 1055 zł.

— **NA TANDECIE.** Stanisław Szumiec zgłosił do policji, że gdy dnia 29 ub. m. przejeżdżał wózkiem ręcznym przez tendatę, skradziono mu z wózka paczkę z ubraniem wartości 100 zł.

— **20 BUTELEK SPIRYTUSU.** W nocy z 28 na 29 ub. m. skradziono z państwowej wytwórni wódek przy ul. Zabłocie 20 butelek spirytusu wartości 119 zł.

— **CZYJE PODESZWY?** Dnja 29 ub. m. o godz. 22 zauważył posterunkowy pełniący służbę w Aleji Mickiewicza jakiegoś osobnika, nłosącego pakunek, który na widok posterunkowego porzucił paknnek i zbiegł. Jak się okazało, w pakunku znajdowała się skóra podeszwowa pocięta w kawałki, którą zdeponowano na II. komisarjacie policji przy ul. Kościuszki.

— **ZGUBA CZY KRADZIEŻ?** Fryderyka Sessler zam. ul. Meiselsa l. 1 zgłosiła, że dnia 28 około godz. 18 skradziono jej lub też zgubiła z ręcznej torebki przy wsiadaniu do tramwaju na linji Nr. 1 lub Nr. 5, albo też przy wejściu do „Domu Żołnierza Polskiego“ portmonetkę z kwotą 96 doları wi 36 zł.

—o—

— **KOŁO ŻYDOWSKICH PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁOWYCH „AWODAH“** (Dietla 105). Dziś w niedzielę o godzinie 3-ciej pop. zebranie członków z odczytem tow. Dra Szymona Seidena n. t. „Państwo współczesne“. Goście mile widziani. Po referacie odczytanie Nr. 8 gazetki organizacyjnej „Awodah“. Sekretarjat „Awody“ urzęduje w soboty, wtorki i czwartki od godziny 8—9-ej wieczorem.

—o—

WYDZIAŁ ŻKS. MAKKABI wzywa wszystkich członków Sekcji P. N. na Nadzwyczajne Walne Zebranie tejże Sekcji, które odbędzie się w poniedziałek dnia 2 maja br. o godzinie 7'30 wieczór w lokalu klubowym przy ul. Gertrudy l. 8.

—o—

REPERTUAR KINOTEATRÓW

BAGATELA: „Człowiek z autem“.
PROMIEŃ: „Tancerz mojej żony“.
REDUTA: „Jedynaczka szefa policji“, „Przeprowadzka z przeszkodami“, „Jezioro pięciu palców“.
SZTUKA: „Słowik hiszpański“.
UCIECHA: „Faworyta Rotszylda“.
WARSZAWA: „Zakazaned rogi“, oraz „W pogoni za żywym skarbem“.
NOWOŚCI: „Monte Carlo“ (Betty Balfour i Lovis Allibert).

Moda wiosenna w Paryżu

(Od Waszej korespondentki paryskiej)

Paryż, w kwietniu

Pomiędzy setkami różnych materjałów na letnie suknie najpocześniejsze miejsce zajmuje chyba „crepe georgette".

Widzimy ją zastosowaną na sukniach i kapeluszach, samą lub kombinowaną z innemi materjałami. Szczególnie ładnie wygląda w zestawieniu z crepe de chiną w kwiaty, lub crepe satin. Płaszczyki z crepe georgette przybrane w desenie z drobnych zakładek, bardzo efektownie się prezentują.

Fulary w drobne żywe desenie kwiatowe i geometryczne, nadają się też doskonale na suknie, bluzy a nawet całe kostjumy letnie. Przy bierają je zawsze jedwabiem gładkim w jednym z kolorów zastosowanych we wzorze. Faworyzowane są obecnie kolory, popielaty, w odcieniu srebrzystym, brzoskwiniowy, zielony groszkowy, niebieski, różowy i czerwono fioletowy.

Brzoskwiniowy i różowy w licznych odcieniach służą głównie do przybrania. Zwłaszcza używają ich jako dopełnienia kolorów: niebieskiego i popielatego.

W ostatnich kolekcjach każda prawie suknia popielata, czy to skromna czy strojna przybrana jest różowem. Czy to będzie kołnierzyk, kamizelka, czy tylko pęk róż u stanika przypięty, wszędzie te dwa kolory razem zestawione dają miłą dla oka całość.

Nie brak również i niebieskich sukien z przeźroczystych materjałów, na różowych, srebrem haftowanych spodach.

Moda wiosenna wymaga haftów i jeszcze raz haftów. Haft t. zw. angielski, to jest haft, którego deseń tworzą dziurki, będzie stosowany we wszystkich materjałach.

Robią z niego całe suknie na odrębnych spodach, lub też występuje jako wązka aborta przy ciemnej sukni podkładana jasnym kolorem lub odwrotnie. Zwłaszcza czarne suknie haftowane w ten sposób, że na nich występuje biały deseń, bardzo efektownie wyglądają. By im odebrać żałobny charakter, dodaje się bardzo dyskretnie trochę czerwonego koloru i trochę srebra, co je ożywia, nie zmieniając ogólnego wrażenia.

Mereżki, których już parę lat na sukniach nie widzieliśmy, zmartwychwstały i to nie tylko na lekkich materjałach do prania. Widziałam onegdaj piękną suknię z ciężkiego czarnego gros-grain (rodzaj rypsu jedwabnego), pociętą niby na szerokie wstążki, na pasy, które poprzecznie zespojone były mereżką na 1 ctm. szeroką.

O zakładkach już wspomniałam parę razy. Zastosowują je w różnoraki sposób, zwłaszcza użyte jako motywy geometryczne, koła, elipsy, trójkąty są najmodniejszem przybranie sukien crepe-georgettowych.

Trzeciem zasadniczem przybraniem są frendzle. Dowcipni krawcy tutejsi podzielili je na dwie grupy, nieme tj. jedwabne i „gadające" tj. frendzle ze szklanych perełek, dźwięczących za najmniejszem poruszeniem.

Plisowania maszynowe utrzymują się wciąż jeszcze. Mniej jednak widać całych spodnic plisowanych, natomiast bardzo wiele sukien złożonych z dwóch, trzech a nawet i większej ilości falban drobniuteńko plisowanych. Na niektórych modelach, wygniatane są prócz tego wzory geometryczne.

* * *

Ilustracje nasze przedstawiają:

1

2 3

4 5

1) Suknię wełnianą kasha, jasno popielatą, na takim samym spodzie z crepe maroccain. Kołnierzyk i mankiety przybrane różową crepe de chiną, krawatka popielata w srebrne i niebieskie kropki.

2 Sukienkę wieczorową z crepe georgetty, koloru beige, haftowaną w węzełki bronzowe i niebieskie.

3) Sukienkę fularową, z kołnierzykiem i mankietami z linon.

4) Ensemble, składający się z sukni białej sukiennej, przybranej czarną aksamitką i haftem i palszczyka futrzanego z futra cielęcego, białego w czarne łaty.

5) Sukienkę wieczorową czarną, z kołnierzykiem z prawdziwej koronki.

Z Zrzeszenia kobiet żydowskich

Onegdaj odbyło się (w sali „Przedświtu" Stradom 15) Walne Zgromadzenie Zrzeszenia kobiet żydowskich przy nader licznym udziale pań.

Zagaiła zebranie przewodnicząca tymczasowego Zrzeszenia p. Zimmermanowa, która w pięknem przemówieniu wskazała na konieczność istnienia Organizacji Kobiet Żyd. dla celów propalestyńskich i społeczno kulturalnych. Sprawozdanie kasowe podała dotychczasowa skarbniczka p. Süsskindowa, zaznaczając, że choć werbowanie członków napotykało na trudności, osiągnięto jednak rezultat zadawalniający, a to dzięki niestrudzonej pracy pań.

Walne zgromadzenie wybrało następujący wydział: p. Süskindowa przewodnicząca pp. Tignerowa i Rostowa wiceprzewodniczace, p. Aptowa sekretrka, p. Tenzerowa skarbnika. Do wydziału weszły pp.: Abelesowa, Buchweitzowa, Finkowa, Dr Grossbardówna, Jasnmowa H., Kleinberg Kwitnerowa, Kirschenbaumowa, Kranzowa, Dr Lindenbaumowa, Mifelewowa, Nowomiastowa, Spiegelowa, Wildsteinowa, Zelmanowiczowa.

Do komisji polubownej: pp. Berkelhammerowa, Grossówna, Horowitzowa, Silbersteinowa. Do komisji rewizyjnej: pp. Jassemowa, Rechterowa, Szmulewiczowa.

Po wyborze wydziału p. Zimmermanowa podała program pracy społecznej Zrzeszenia a p. Rostowa omówiła plan pracy propalestyńskiej. Do utworzonych sekcyj, społecznej i palestyńskiej, prócz dotychczasowego składu przystąpiły pp.: Friedmanowa, Galsterowa, Immerglückowa, Krenglowa, Lichtigowa, Mahlerowa, Prokeschowa i Rostowa.

Działalność Zrzeszenia zapowiada piękne i owocne rezultaty.

Przed utworzeniem jednolitej org. sjońskiej w Rumunji

Bukareszt. 30. 4. ŻAT. Odbyło się tu posiedzenie przedstawicieli organizacyj sjonistycznych Besarabji, Transylwanji, Bukowiny i obszarów przedwojennej Rumunji. Uchwalono połączyć wszystkie dzielnicowe organizacje w organizację jednolitą całej Rumunji, utworzyć komitet centralny ze stałą siedzibą w Bukareszcie. W skład komitetu wejdzie 8 osób, po dwie osoby z każdej prowincji. Wkońcu uchwalono zwołać w ciągu najbliższych 6 miesięcy konferencję zjednoczonej organizacji sjonistycznej w Rumunji.

„Reformy" ord. wyborczej do R. m. Lwowa
Byle zmniejszyć żydowskie przedstawicielstwo.

Lwów. 30. 4. (O) Miejska komisja reformy wyborczej uchwaliła projekt nowej ordynacji wyborczej do Rady Miejskiej. Ordynacja ta dzieli wyborców na dwa koła: powszechne i „cenzusowe". Uchwała ma zdaje się na celu zmniejszenie wpływów ludności żydowskiej przy wyborach do rady miejskiej we Lwowie.

Program stacyj radjofonicznych

Niedziela 1 maja.

Kraków (422 m). 15—18'40: Transmisja z Warszawy. — 18'40—19: Rozmaitości. — 19—19'25: Odczyt pod tyt. „Losy zemi krakowskiej w epokach ubiegłych" E. Passendorfer. — 19'30—19'55: Odczyt pod tyt. „Ewolucja ducha u Słowackiego i Bergsona" — wygł. prof. Dr. B. Szyszkowski. — 20—20'30: Przerwa, ewentualnie komunikaty. — 20'30: Koncert Beethovenowski. Wykonawcy: p. M. Neuger-Feliksowa, M. Mikuszewski, L. Marek-Onyszkiewiczowa, Dr. A. Herman: 1) Sonata op. 2, Nr. 3 — p. M. Neuger-Feliksowa; 2) Adelaida — p. M. Mikuszewski; 3) Arja „Ah Perfido" — p. L. M. Onyszkiewiczowa: 4) 2 bagatele — p. M. N. Feliksowa; 5) Sonata wiosenna F-dur — p. Dr. A. Herman i M. N. Feliksowa; 6) Recitativ i arja Florestana z op. Fidelio — p. M. Mikuszewski; 7) 3 pieśni — p. L. M. Onyszkiewiczowa. — W czasie przerwy koncertu nadany będzie komunikat „Messager Polonais" w języku francuskim. — 22: Komunikat meteorologiczny, sygnał czasu.

Warszawa (1111 m.). 12: Komunikat lotniczo-meteorologiczny. — 15: Transmisja koncertu z Filharmonji Warszawskiej. — 17—17'25: Program dla dzieci. — 17'30: Koncert: Orkiestra P. R. — 18'40—19: Rozmaitości. — 19—19'25: Odczyt p. t. „Pogląd ogólny na czasy Jagiellońskie". — 19'30—19'55: Odczyt z działu „Podróże". 19'55—20'20: I-szy odczyt z cyklu „O wyborze zawodu". — p. t. „Zawód lekarza". — 20'20—20'30: Przerwa. 20'30: Koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. — 22: Sygnał czasu. Komunikaty. — 22'30: Transmisje muzyki tanecznej z hotelu „Bristol".

Wiedeń (517.2, 577 m). 11: Koncert wied. orkiestry symf. — 16: Koncert. — 18'30: Poeci wolności. — 20: Wied. orkiestra symf.

Budapeszt (555.6 m). 21'20: Muzyka cygańska. — 23: Jazzband.

Berno (411 m.). 20'30—22 (Z Lozanny): Transmisja opery Verdiego „Trubadur".

DROBNE OGŁOSZENIA

DOBRZE wynagrodzę, kto mi dopomoże lub wskaże poważniejsze zastępstwo na Kraków lub Województwo. Posiadam kapitał 2.500 dolarów. Zgłoszenia pod „Młody człowiek" do Adm. „N. Dziennika".

2.000—5.000 DOLARÓW wypożyczę właścicielom realności. Zgłoszenia pod „Hipoteka" do Adm. „N. Dziennika".

PIELĘGNARKA z długoletnią praktyką szpitalną, pielęgnuje chorych i położnice. Łaskawe zgłoszenia: Grössler, Kraków, Ludwinów, Hetmańska, dla pielęgniarki.

MODNIARKA zdolna, samodzielna siła, zostanie przyjęta do Salonu Mód w charakterze kierowniczki (ewent. spólniczki). Zgłoszenia: Główna poczta poste rest. pod „Zdolna modniarka".

2.000 DOLARÓW jako czynsz za 10 lat. Blisko Uniwersytetu. Zgłoszenia pod „Nadbudówka" do Biura Stattera, Rynek 8.

DYWANY, linoleum, ceraty, narzuty, kapy, portjery, drelichy na story, markizy, chodniki kokosowe dla pensjonatów: Halpern, Kraków, Poselska 18.

PODRÓŻUJĄCY, którzy do swych artykułów mogą zabrać kolekcję płaszczy deszczowych i rękawiczek, zechcą złożyć oferty pod „Prowizja" do Biura ogłoszeń Stattera, Rynek 8.

SZKŁO okienne poleca, oraz wykonuje roboty szklarskie, jak i oprawę obrazów: S. Finkelstein, ul. św. Krzyża 3.

POSZUKUJEMY urzędnika możliwie z branży żelazno-technicznej. Oferty pod „Pilny" do Biura ogłoszeń Stattera, Rynek gł. 8.

DYWANY, ceraty, linoleum, chodniki, kapy na łóżka, firanki, płachty i płótna nieprzemakalne. artykuły gumowe, przybory podróżne i tapicerskie poleca najtaniej hurtownie i częściowo P. Müntz, Kraków, ul. Bożego Ciała 19. Filja: Rynek gł. 5 (róg Siennej). Dla P. T. Urzędów, hoteli i pensjonatów specjalny rabat.

SZYMON HIRSCH Storch, ur. 1893 w Bochni, unieważnie zgubioną wojskową kartę zwolnienia i paszport.

KURSY SAMOCHODOWE
inż. Nanowskiego w Krakowie
ul. Czysta L. 5. Tel. 4248
zawodowe i dzentelmeńskie
nadto przyspieszony
Kurs 6 dniowy szkołą włoską
Własne szkolne budynki, laboratorjum.
Ładownia akumulatorów, poradnia fachowa.

Ogródki i ozdabianie okień i balkonów dokonuje
Żydowska Kolonja Ogrodnicza
w Cichym Kącie.
Zgłoszenia na miejscu lub popołudniu od godz. 4—7 telefon Nr. 4657.

M. I. BORGENICHT w BERLINIE
W. 50 Pragerstrasse 17
oświadcza
niniejszem, że nigdy z firmą Glass w Berlinie nie pracował i niema nic wspólnego z tą firmą. — Swoje Biuro administracyjne prowadzi od roku 1924 pod powyższą firmą i przyjmuje nadal administracje. Pierwszorzędne polecenia!

NAJNOWSZE KAPELUSZE damskie po najtańszych cenach u firmy
Jadwiga Cypes, Kraków, **Poselska 20.**

JEŻELI KASZLESZ, SIĘ CZUJESZ PRZEZIĘBIONY, MASZ BÓLE GARDŁA UŻYWAJ PASTYLKI „NEO"

FABRYKA CHEM. FARMACEUTYCZNA
B. KROGULECKI
WARSZAWA

RABKA **Willa „Słoneczna"**
Pensjonat Ettingerowej
naprzeciw łazienek
poleca od 1-go maja pokoje z pełnym komfortem i wykwintnem utrzymaniem.
Ceny umiarkowane.
W pierwszym i trzecim sezonie do wynajęcia także pokoje z kuchniami.

TABLETKI KEFIROWE
DO UŻYTKU DOMOWEGO
SPOSÓB UŻYCIA DOŁĄCZONY DO KAŻDEGO PUDEŁKA
FABR. CHEM. FARM.
Bolesław Kroguleckí
WARSZAWA

Najdoskonalszą czekoladą jest
GOPLANA
Kawowa ze śmietanką
Śmietankowa
Śmietankowa z orzechami
Wyborna

Pallas Atena
Deserowa
Mleczna
Gorzka
Najprzedniejsze gatunki czekolady fabryki „Optima" S. A. Kraków.

DOMY W BERLINIE i WROCŁAWIU
mogą być natychmiast sprzedane za gotówkę. Przeprowadzam ugodowe załatwienie sprzeczności kontraktowych, zaczepionych kontraktów kupna i sprzedaży, oraz dostarczam kapitałów potrzebnych do tego celu. Obejmuję również zarządy domów, udzielam znacznych zaliczek i przeprowadzam pożyczki hipoteczne. Informacje i porady prawne na miejscu
Łaskawe zgłoszenia skierować:
Kraków: „Konfekcja". Florjańska 28
Katowice: Skrzynka pocztowa 450
Bielsko: Moritz Felix „Konfekcja"

Wypadanie i zanik włosów
ustają natychmiast po użyciu
ELVIROLU
Wykonany na podstawie wieloletnich doświadczeń jest Elvirol specjalnym środkiem do pielęgnowania włosów i pobudzającym ich korzenie do nowego wyrastania. Zalecanym jest przez profesorów i lekarzy. Będziecie zdumieni rezultatem jego działania.
Cena Zł 8.50 Dr. Caspary & Co., Gdańsk.

DO WSZYSTKICH ŻON I MĘŻÓW!

Są rzeczy, których sobie nie mówi najbardziej kochające się małżeństwo, a które bywają powodem kłótni, niesnasek domowych, a nawet rozwodów...
Najważniejszą z nich jest

niemiły zapach z ust

który czyni bliskość najbardziej nawet drogiego człowieka nieznośną, a który może nazawsze usunąć jedna tylko

FERMENTINA

niezawodny, stwierdzony przez największe powagi medyczne środek, przeciw zapachowi z ust.
Fermentina usuwa przykry **zapach z ust,** konserwuje zęby, wzmacnia dziąsła i czyni oddech przyjemnym.
Główny skład na Polskę: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, UL. LUBECKIEGO L. 5.
Do nabycia w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach. **Cena Zł. 2·75 za sztukę.** W razie nieotrzymania należy zwrócić się do GŁÓWNEGO SKŁADU NA POLSKĘ. Zamiejscowym wysyła się po otrzymaniu z góry **Zł. 3.** lub **Zł. 3·50** za zaliczeniem.
WYSTRZEGAĆ SIĘ NAŚLADOWNICTW!
Przedstawiciele na oddzielne miasta na własny rachunek pożądani.

Redaktor naczelny: Dr. W. Berkelhammer. — Red. odpow. Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7.